

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Diplomová práce

Intelektuální kruh Philipa Sidneyho
Michal Balvín

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Evropská kulturní studia

Diplomová práce

Intelektuální kruh Philipa Sidneyho

Michal Balvín

Vedoucí práce:

PhDr. Martina Kastnerová Ph.D.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....

Děkuji vedoucí mé práce PhDr. Martině Kastnerové Ph.D. za její odborný dohled, zapůjčení literatury, čas strávený nad touto prací a především její trpělivost.

Obsah:

1	Úvod	1
2	Vláda Alžběty I. a rozvoj alžbětinské poezie a poetiky	3
2.1	Alžbětinská doba a vláda Alžběty I.....	3
2.2	Národní identita a patronát	7
2.3	Intelektuální kruh Philipa Sidneyho	10
3	Philip Sidney.....	13
3.1	Sidneyho mládí a studia	13
3.2	Cesta na kontinent.....	16
3.3	Hubert Languet a Sidneyho korespondence	19
3.4	Po návratu a u dvora	22
3.5	Poslední roky Sidneyho života	24
3.6	Sidneyho literární tvorba.....	28
3.6.1	Arcadie a její verze	30
3.6.2	Obrana poezie	33
3.6.3	Astrofel a Stella	40
4	Mary Sidney.....	45
4.1	Život a manželství.....	45
4.2	Literární tvorba, vydání Sidneyho děl a překladatelská činnost	47
4.2.1	Dokončení Žalmů	50
5	Fulke Greville.....	53
5.1	Život.....	53
5.2	Grevillova literární tvorba.....	54
6	Robert Sidney	56
6.1	Život.....	56

6.2	Básnická tvorba	57
7	Edmund Spenser	59
7.1	Život	59
7.2	Spenserova literární tvorba	60
8	Mary Wroth	65
8.1	Život a manželství	65
8.2	Literární tvorba	66
9	Závěr	70
10	SEZNAM LITERATURY:	74
11	RESUMÉ:	76

1 Úvod

Tato diplomová práce bude zaměřena na nejbližší intelektuální kruh Philipa Sidneyho (1554-1586). Cílem je určit jeho rozsah, a v jakých ohledech v něm zkoumaní autoři působí. Dále budu zkoumat, jakým způsobem se kruh formoval během Sidneyho života a po jeho smrti. V práci se dále budu zabývat jak historickým kontextem Sidneyho tvorby, tedy alžbětinským obdobím, tak i rodinnými vazbami a nejbližšími osobnostmi, které formovaly Sidneyho intelektuální a společenský život a jeho dílo.

První část práce bude věnována alžbětinskému období především z pohledu náboženských a společenských změn v anglické společnosti, stejně tak jako vztahu Anglie ke kontinentální Evropě. Dále se budu zabývat tím, jak se v tomto období formovala anglická národní identita a současně i vznikem autonomní literatury. V této kapitole současně vymezím intelektuální kruh Philipa Sidneyho. Zaměřím se na jeho rozsah a osobnosti, jejichž vliv budu v dalších částech práce zkoumat. Nejvýraznější úsek práce bude věnován osobě samotného Sidneyho. Nejdříve se budu zabývat jeho rodinným zázemím, výchovou, studii a poté jeho cestou na kontinent, která jej do značné míry formovala. Zde budu zkoumat i Sidneyho hlavního mentora Huberta Langueta. Další prostor bude věnován jeho společenskému životu, manželství a jeho roli v konfliktu v Nizozemsku. Následně se zaměřím na Sidneyho literární tvorbu, konkrétně se budu zabývat třemi z jeho děl. Prvním je *Arcadie*, která je pro tuto práci zásadní především v souvislosti s návazností na Sidneyho literární odkaz. Toto rozsáhlé dílo bude zkoumáno především za využití sekundárních zdrojů. Dále bude navazovat rozbor díla *Obrana poezie* jako významného díla soudobé poetiky a třetím je *Astrofel a Stella*, který je Sidneyho zpovědí odhalující jeho osobní emoce a současně prvním z alžbětinských souborů sonetů.

Následovat bude část práce věnující se pěti vybraným osobnostem ze Sidneyho intelektuálního kruhu, který rozdělím na vnitřní a vnější. Do vnitřního kruhu zařadím Mary Sidney, Fulke Grevilla a Roberta Sidneyho jako osobnosti, které byly Sidneymu blízké již během jeho života. Do vnějšího poté Edmunda Spensera jako autora, který

sice žil ve stejné době jako Sidney, ale nepatřil do jeho úzkého okruhu a Mary Wroth, která je příslušníkem rodu Sidney, ale se svým strýcem se nikdy nesetkala.

První postavou, na kterou se zaměřím, je jeho sestra Mary Sidney. Tento úsek práce se bude věnovat především jejímu podílu na vytvoření odkazu Sidneyho literární tvorby. Soustředit se budu zejména na její překladatelskou činnost a dokončení Sidneyho *Arcadie* a *Žalmů*. Jako další osobnost ze Sidneyho intelektuálního kruhu jsem zvolil Fulke Grevilla. Podstatným aspektem Grevillova přínosu pro intelektuální kruh je především jeho podíl na formování Sidneyho odkazu a stejně jako u Mary Sidney i snaha o zachování jeho literárního dědictví. V následující kapitole se zaměřím na Sidneyho mladšího bratra Roberta Sidneyho, a to konkrétně v kontextu jeho společenské činnosti, která na Sidneyho úzce navazuje, stejně tak i na jeho vlastní básnickou tvorbu.

Další významnou postavou ze Sidneyho intelektuálního okruhu je Edmund Spenser. Část práce věnovaná Spenserovi bude zaměřena na jeho společenskou a literární činnost, především pak na díla *The Faerie Queene* a *The Shepherds Calender*, v jejichž rámci se budu zabývat zejména Spenserovou verzí anglického jazyka a jeho vlivem na národní poezii a poetiku. Poslední postavou, které se bude tato práce věnovat, je Mary Wroth, dcera Roberta Sidneyho, která patří mezi další generaci autorů, kteří následovali Sidneyho vzor. V části věnované Mary Wroth se zaměřím na její díla *The Countess of Montgomery's Urania* a soubor sonetů *Pamphilia to Amphilanthus*, které jsou první romancí, respektive souborem sonetů napsaných anglickou ženou.

Cílem práce je objasnit, jak se během Sidneyho života a po jeho smrti formoval kult jeho osobnosti a jaký vliv měl na anglické intelektuální prostředí, národní jazyk a literární tvorbu. Dalším záměrem je zjistit, jak se Sidneyho odkaz projevil v úzkém okruhu rodiny a přátel, v anglické společnosti jako celku a jakým způsobem probíhala reakce na jeho život a tvorbu. Očekávaným vyústěním práce by mělo být objasnění, jaký měl Sidney vliv jak na zkoumané autory, tak i na soudobou anglickou literární tvorbu.

2 Vlása Alžběty I. a rozvoj alžbětinské poezie a poetiky

2.1 Alžbětinská doba a vláda Alžběty I.

Tato kapitola má za cíl představit dobový kontext alžbětinské Anglie především s ohledem na vládu Alžběty I., vznik anglikánské církve a dobové poezie a poetiky. Toto období je významné především tím, že se Anglie poprvé projevuje jako imperiální říše vyznačující se zámořským a finančním rozmachem. Zaměřím se také na proměnu struktury království, zhroucení duality církve a koruny, která se v tomto období spojuje v jediný celek. Dále bude zkoumána i struktura anglické společnosti, která se proměňuje na centralizovanou a projevuje se v ní humanistické myšlení, které navazuje jak na klasickou antickou tradici, tak i filosofii Erasma Rotterdamského.

Alžbětinská doba je nejen svým názvem, ale především značnou proměnou nejen Anglie samotné, ale i její společnosti, úzce spojená s postavou královny Alžběty I. (1533-1603), která panovala od roku 1558 až do své smrti.¹ Samotný rozsah alžbětinské doby je poměrně nejednoznačně definovaný, může obsahovat jak období vlády Alžběty, tak i dobu jakobínskou. Důležité je poznamenat, že alžbětinská společnost žila na počátku této éry stále v geocentrickém světě řízeném náboženskými dogmaty.²

Alžběta byla dcerou krále Jindřicha VIII. a jeho druhé ženy Anny Boleynové. I přes nejasnosti ohledně Alžbětina právoplatného nároku na trůn vůči její katolické sestře Marii, byl její nástup k moci, tedy alespoň v Anglii, relativně poklidný vzhledem k faktu, že zde nefiguroval další legitimní kandidát na tuto pozici. Očekávání ohledně Alžbětiny vlády vypadaly již z počátku z pohledu anglické společnosti značně

¹ Women in Power. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 687.

² BEJBLÍK, Alois – HORNÁT, Jaroslav – LUKEŠ, Milan. *Alžbětinské divadlo : Shakespearovi předchůdci*, s. 301, 305.

příznivěji než u její katolické sestry Marie. Kontinentální Evropa se k myšlence Alžbětiny vlády naopak stavěla značně negativně.³

Alžběta I. byla vzdělanou panovnicí. Mluvila plynne francouzsky a italsky a ovládala současně i řečtinu a latinu v psané formě. Kromě jazykových dovedností nepostrádala ani znalost historie, teologie či filosofie. Zachovaly se nejen dopisy, které Alžběta během svého života sepsala, ale i několik prepisů z jejích proslovů, mezi které patří například tzv. „Zlatý projev“ z roku 1601. Kromě toho se sama Alžběta literárně angažovala a postarala se o několik překladů antických i renesančních autorů. Na rozdíl od své katolické sestry Marie byla vyznáním protestantkou, čímž navázala na dědictví svého otce.⁴ Alžběta byla katolickou církví označena za usurpátora a Anglie, která byla z římsko-katolické církve exhumována již za vlády Jindřicha VIII., byla odkázána pouze na sebe. Během období jejího panování došlo v rámci rozšiřování britského impéria ke konfliktu s katolickým Španělskem. Alžběta však zaznamenala proti španělské armádě vítězství, čímž nadále pokračovala v posílení své pozice.⁵ Anglie se svým mocenským rozmachem za vlády Alžběty definovala právě vztahem ke Španělsku. Motivy obou zemí byly značně odlišné. Zatímco Anglie v tomto období neusilovala o světovou dominanci, ale spíše o vytvoření výnosné ekonomické sítě, Španělsko zaznamenalo významný mocenský a územní rozmach.⁶

Vztah Anglie ke kontinentálně Evropě zůstával nadále značně problematický. Tato situace neovlivnila jen náboženský život v Anglii, ale stejnou měrou se podepsala i na společenské a ekonomické situaci země. K největší reformě anglikánské církve došlo již v období vlády Jindřicha VIII., a to konkrétně mezi lety 1529 a 1559. Tento zásadní obrat se projevil v době, kdy byla náboženská liturgie protkána v podstatě každým aspektem lidského života, nejen toho náboženského. Běžní lidé byli nuceni přizpůsobit se novému církevnímu řádu, kdy se staré doktríny staly neuspokojivými a byly nahrazeny novým pořádkem.⁷

³ Women in Power. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 687.

⁴ Tamtéž, s. 688 – 690, 700.

⁵ KERMODE, Frank, *The Age of Shakespeare*, s. 6, 11.

⁶ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 22.

⁷ Tamtéž, s. 11 – 13.

Podle hrubých a pravděpodobně do značné míry zkreslených údajů byla populace Anglie v roce 1585 pouze z pěti procent katolická, další patnáctiprocentní skupinou byli puritáni a zbylých osmdesát procent země tvořili protestanti. Ukončení duality církve a světské moci se stalo v tomto období realitou. Církev, která byla řízená římskými doktrínami, se nyní stala plně se součástí státu. Nedotknutelná pravomoc kněžích byla taktéž omezena. I přesto, že se Alžběta držela z náboženského hlediska pořádkem, který zavedl její otec, měla stále v oblibě některé ze starých zvyklostí a rituálů. Její vláda se stala nejen dobou pokroku, ale současně i zdravé umírněnosti. Jejím hlavním cílem bylo vytvořit náboženský most mezi katolickým Římem a kalvinisty, v době, kdy tato dvě odvětví křesťanské církve byly ve vzájemném konfliktu. Nebyly to však pouze problémy zahraniční, se kterými se Alžběta během své vlády musela potýkat.⁸

Další nepříjemností byl spor s puritány, kteří patřili mezi největší odpůrce nového náboženského uspořádání. Alžběta tuto problematickou situaci úspěšně obstála a nedovolila narušení nově vybudované vnitřní struktury Anglie. Náboženská stabilita a spojení církve a koruny je dědictvím Alžbětiny vlády, které se v Anglii drží dodnes.⁹ Protestantismus byl v první řadě především náboženstvím slova. Jak politická, tak i náboženská nejistota byla v soudobé Anglii všudypřítomná. Reformace společnosti, která se stovky let řídila ustálenými dogmaty, nebyla v žádném ohledu jednoduchou záležitostí a procesem, který bylo možné přeměnit ze dne na den.¹⁰ Kromě koloniální expanze a národního sebeuvědomění vzniká v tomto období i instituce bankovníctví, centralizovaná správa země a dochází taktéž k rozvoji ve vzdělávacím systému a postupnému zániku feudálních pořádků.¹¹ Anglie se proměnila z křesťanské země na dynastickou strukturu a poté na centralizovaný národ. Ekonomická revoluce v tomto období probíhala jednodušeji než ta společenská.¹²

Právě v tomto období dosahovala největšího obchodního profitu Východoindická obchodní společnost, která později získala na tento obchod v podstatě monopol a stala

⁸ KERMODE, Frank, *The Age of Shakespeare*, s. 15 – 18.

⁹ JOHNSON, Paul, *Dějiny anglického národa*, s. 158, 159.

¹⁰ KERMODE, Frank, *The Age of Shakespeare*, s. 20, 21

¹¹ STEWART, Alan. *Close Readers : Humanism and Sodomy in Early Modern England*. s. xxiv.

¹² HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 120, 169.

se v zásadě vládnoucím úřadem v Indii. Nejen námořní obchod, ale také cestování se stalo v tomto období běžnou záležitostí. Obchodní lodě byly pod neustálou ochranou britského námořnictva a Londýn se stal podstatným centrem zámořského obchodu. V tomto ohledu se začala Anglie vyrovnávat dříve dominujícím Benátkám a nizozemským přístavům. Královna se osobně podílela na snížení státního dluhu.¹³

Společnost dříve založená na vazbách v rodokmenu se v tomto období proměnila na občanskou společnost. Rodová společnost byla charakterizována vazbami na široký rodinný okruh a byla vázána pod jeden místní aristokratický celek. Občanská společnost se naopak soustředila spíše na úzký rodinný okruh a jednotlivé části země začaly být řízeny centrálně. Dochází taktéž ke vzniku nové hierarchie především v umění a finančnictví a stejně tak i k posílení moci střední třídy.¹⁴ Alžběta se postarala nejen o uklidnění jak vnitřní, tak i zahraniční politiky Anglie, ale současně i rozšíření britského impéria, a Anglie se za její vlády začala stávat námořní velmocí a tuto dominantní pozici si udržela až do konce 19. století. Byla taktéž ženou, která podporovala anglickou poezii a divadelní představení.¹⁵

Podstatnou složkou soudobého anglického intelektuálního prostředí bylo zaměření na humanismus. Ten lze v zásadě chápat jako směr filologický a současně jako obnovu klasických vzorů. Zájem především o antické texty byl pro vznik tohoto myšlenkového směru klíčový. Humanismus se projevil v anglickém prostředí tam, kde probíhal pomyslný souboj mezi vzrůstající mocí střední třídy a upadajícím vlivem aristokracie, která vzdělaností do značné míry pohrdala a považovala ji za nepodstatnou. Humanismus oproti tomu názorově odsuzoval ideály aristokratů.¹⁶

Konec Alžbětiny vlády nebyl nejpříznivější. Špatná sklizeň a rostoucí inflace postihla zemi nejvýrazněji právě v posledních letech, které strávila na trůně. Alžbětina smrt i přes značnou nelibost široké veřejnosti znamenala konec vlády tudorovské dynastie.

¹³ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 30.

¹⁴ Tamtéž, s. 10, 11.

¹⁵ KERMODE, Frank, *The Age of Shakespeare*, s. 29.

¹⁶ STEWART, Alan. *Close Readers : Humanism and Sodomy in Early Modern England*. xix, xxxiv.

Následníkem Alžběty se tak stal Jakub I., král Skotska a syn její sestry Mary. Jakub se k moci dostal v roce 1603 po Alžbětině úmrtí.¹⁷

2.2 Národní identita a patronát

V alžbětinském období se projevila generace autorů, která dříve neměla v Anglii obdoby. Význam těchto osobností překročil veškeré předchozí snahy o ustanovení národní literatury. Mezi tuto generaci patřili autoři jako například Edmund Spenser, Michael Drayton, John Lyly nebo Philip Sidney. Výrazně je s tímto fenoménem spojena i snaha o to, aby poezie sloužila nejen Anglii, ale především jejímu národu. Vytvoření národní komunity a jednotné identity bylo podstatným aspektem soudobé literární tvorby. Hranice národa byly formovány společným jazykem a národnostním sebeuvědoměním.¹⁸ Samotné určení toho, kdo je členem národa, bylo ovšem značně problematické z hlediska sociálního zázemí i náboženského vyznání. Podle Draytona například Anglie žádnou jednotnou identitou v této době netvořila a byla značně roztržštěná.¹⁹

Současně se také poprvé projevuje prvek profesionalizace literární tvorby a osoby básníka jako samostatné profese. Objevuje se snaha o posílení pozice anglické literatury, stejně tak jako národního sebeuvědomění. V tomto období se kromě rozkvětu poezie a dramatické tvorby projevují i první ucelené teorie týkající se básnictví. Jejich účelem bylo nejen ustanovit vzory soudobé poezie, ale i její mravní a etický účinek. To vše vzniká v kontextu éry, která byla nakloněna psaní textů v národních jazycích. Autoři teorií básnictví podporují národní jazyk a určitým způsobem se vyhraňují vůči kontinentální Evropě. Především básnická tvorba byla

¹⁷ KERMODE, Frank, *The Age of Shakespeare*, s. 24, 25.

¹⁸ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 1, 2.

¹⁹ Tamtéž, s. 10, 14.

značným způsobem spojena s dvorním prostředím, odkud pocházela podstatná část finančních prostředků na podporu literární tvorby.²⁰

Jak již bylo zmíněno dříve, k těmto okolnostem dochází v průběhu šestnáctého století v kontextu vzniku moderního anglického státu, kde byla dualita státu a církve zničena ve prospěch království. Parlamentní struktura se ustálila a národní identita začala získávat reálných rozměrů. Anglie se stala impériem, které čekal v následujících stoletích masivní mocenský rozmach. Bylo úkolem celé generace spisovatelů, nejen básníků, aby navázali na tradici, která se v tomto období projevila.²¹ V počátcích bylo problematické určit jednotné kulturní a sociální hodnoty pro anglický národ jako celek. Podle Spensera bylo nutné sjednotit hlas královny a společnosti v rámci literárního celku. Sám Spenser se pokoušel o vytvoření „království“ anglického jazyka po vzoru starověkého Řecka. Jak Alžběta, tak později i Jakub byli zásadním prvkem, který spojoval veškeré zájmy anglického národa, což se projevilo výrazně i v literární tvorbě. Právě oni se stali nosným sloupem, který se prolíná celou alžbětinskou literaturou společně s prvkem určování národní identity. Vliv koruny na inspiraci básnické i prozaické tvorby přeměnil soudobou anglickou literaturu. Autoři mohli být nyní v rámci možností tematicky výrazně otevřenější než kdykoli dříve.²²

Alžbětinští vzdělanci byli obeznámeni s klasickými antickými vzory stejně tak jako s kontinentálními humanistickými autory jakými jsou například Erasmus Rotterdamský nebo Michel de Montaigne. Jak již bylo zmíněno dříve, značnou roli v tomto období sehrál i mravní účinek poezie na jedince i společnost. Oblíbená byla především aristotelská a platonská teorie umění a současně i pythagorejské koncepte věnující se uspořádání vesmíru, které se staly častými předlohami k dalšímu zpracování. S tím souvisí i rozvoj literárního sebeuvědomění a identifikace národní kultury. Poezie má svůj mravní účinek a role básníka se zde projevuje především jako

²⁰ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 11, 15, 16, 17.

²¹ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 4.

²² Tamtéž, s. 3, 8-10.

aktéra, který tyto myšlenky představuje. Básník je tvůrcem fikce a současně vytváří něco, co má být nejen líbivé, ale má stejně tak za úkol nás i poučit.²³

Alžbětinská literatura byla podle Helgersona procesem, který obsahoval čtyři zásadní prvky. Prvním bylo království a národ, jako druhý určuje text a formu, dále následuje spisovatel a jako poslední je skupina patřící do konkrétního diskurzu. Tyto prvky se vzájemně prolínají a ovlivňují literární tvorbu. Národní identita byla v soudobé Anglii vytvářena lidmi, kteří své vzdělání a přesvědčení prosazovali v rámci svobody království a národa. Právě tato generace autorů vytvořila strukturu národního textu tak, aby mohla vytvořit „království“ svého jazyka, tak jak o něj usiloval Spenser. Struktury diskurzů, které se v moderní době používají, vznikly již v průběhu šestnáctého století.²⁴

V alžbětinské době byla většina básníků odkázána na potřebnou záštitu patronů, a to nejen z hlediska finančního, ale současně i ochrany a prestiže. V období, kdy docházelo v Anglii k rozmachu finančního systému a vzdělání, se poptávka po umělecké tvorbě a její finanční záštita značně zvýšila.²⁵ Koncept patrona se objevoval taktéž již v antickém Římě. Slovo mecenáš se odvozuje od Maecenas, patrona autorů z období augustinského Říma, který podporoval například tvorbu Vergilia nebo Horacia. Autoři v alžbětinské době měli funkci prezentovat svého patrona v nejlepším možném světle a za to byli finančně odměněni. Jedním z důvodů, proč si patroni vybírali nadané autory, byla skutečnost, že sami často nedisponovali dostatečným umem prezentovat literárně sami sebe. Nové morální hodnoty byly kombinací protestantismu a humanismu, který se projevoval zejména po vzoru Erasma Rotterdamského.²⁶ Ani samotný vznik patronátu v anglickém prostředí není záležitostí čistě novou a navazuje již na období středověku, kdy taktéž existovala forma finanční podpory mezi šlechtou a umělci. V tomto případě se však nejednalo v takové míře o podporu literární tvorby samotné. Patronát se tedy obecně vztahoval spíše k humanitním vzdělavcům než k výtvarným umělcům. Anglický humanismus je

²³ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 21, 22, 24.

²⁴ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 13, 17, 18.

²⁵ KERMODE, Frank, *The Age of Shakespeare*, s. 5, 6.

²⁶ STEWART, Alan. *Close Readers : Humanism and Sodomy in Early Modern England*. s. xix, xxi, xxiv, xxv.

dohledatelný nejen u samotných učenců, ale současně i ve společnosti jako celku. Autoři získávali patrony tím, že jim věnovali určité dílo.²⁷

2.3 Intelektuální kruh Philipa Sidneyho

V následující části práce se zaměřím na intelektuální kruh obklopující osobnost Philipa Sidneyho. Cílem této kapitoly je vymezit rozsah Sidneyho společenského vlivu a jakým způsobem se projevuje u ostatních soudobých literárních autorů a intelektuálních osobností. Je nezbytné zmínit, že počet významných osobností obklopující Philipa Sidneyho byl rozsáhlý jak v domácím prostředí, tak i v kontinentální Evropě. Pro účely této práce zde však budou zařazeni pouze autoři z anglického prostředí.

Podle mého názoru je vhodné rozdělit Sidneyho intelektuální prostředí na vnitřní a vnější. Do vnitřního kruhu zařadím jeho sestru Mary Sidney, bratra Roberta Sidneyho a Sidneyho dlouholetého přítele Fulka Grevilla, jako blízké osobnosti, které na Sidneyho velmi úzce navazují v několika odlišných aspektech. Mary Sidney svou snahou o dokončení jeho díla, Fulka Greville jako nejvýznamnější postava oslavující Sidneyho osobnost a Robert Sidney, který na svého bratra navazuje především svým společenským životem.

Přínos Mary Sidney pro tuto práci tkví především ve snaze o dokončení díla jejího bratra. Po jeho smrti se literární potomci Sidneyho nejdříve obraceli na jeho mužské příbuzné a blízké přátele, byla to však právě Mary Sidney, která se stala hlavním dědicem jeho díla a postarala se nejen o zachování jeho památky, ale současně po smrti obou svých rodičů uctila celou svou rodinu.²⁸ Podstatným aspektem její tvorby je i skutečnost, že i přes své manželství si udržela literární identitu jako Sidney.²⁹ Mary Sidney byla první anglickou ženou, která dosáhla uznání díky své básnické

²⁷ STEWART, Alan. *Close Readers : Humanism and Sodomy in Early Modern England.*, s. xxvi, xxvii, xxix.

²⁸ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 81.

²⁹ Mary (Sidney) Herbert, Countess of Pembroke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 993.

tvorbě i přesto, že jejím hlavním úkolem, jak již bylo zmíněno dříve, bylo dokončení Sidneyho díla.³⁰

Fulke Greville je pro tento intelektuální kruh významný tím, že se stal Sidneyho celoživotním přítelem a životopiscem. Stejně jako on byl aktivní v politickém a literárním životě i přesto, že svá díla nikdy nepublikoval.³¹ Greville sám sebe vždy vnímal jako ochránce Sidneyho díla. V tomto ohledu se na jeho odkazu podílel do největší míry hned po Mary Sidney. Greville si nejdříve vzal za úkol postarat se o Sidneyho dílo a poté o jeho životní odkaz.³² Jeho dílo věnované Sidneyho životu nese název *Life of Sir Philip Sidney*.³³

Robert Sidney byl mladším bratrem Philipa Sidneyho a jeho životní dráha se značně podobá té, na kterou se vydal jeho starší sourozenec. Jako nejstarší přeživší syn se Robert Sidney stal hlavní mužskou postavou v rodině po smrti svého otce a bratra. V roce 1589 pak převzal pozici svého bratra ve Flushingu.³⁴ Robert Sidney se vydal na kontinent v podobném duchu jako jeho bratr v roce 1578, taktéž pod záštitou Huberta Langueta.³⁵

K vnějšímu kruhu budou patřit dvě osobnosti, které do něho zapadají odlišnými způsoby. Prvním je Edmund Spenser jako autor, který žil ve stejné době jako Sidney, osobně jej znal a stejně jako on usiloval o autonomii anglického národního jazyka, stejně jako on se zabýval poetikou, ale nepatřil k Sidneyho nejbližšímu okolí. Dále do vnějšího prostředí zařadím Mary Wroth, která je dcerou Roberta Sidneyho a první významnou ženskou anglickou autorkou sonetů a romancí. V jejím díle se nachází velké množství paralel k Sidneyho literární tvorbě. Mary Wroth do vnějšího kruhu dle mého názoru patří především díky skutečnosti, že se narodila až po smrti svého strýce a nemohla se tak s ním osobně setkat.

³⁰ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 18, 20, 21.

³¹ GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947, 992.

³² Tamtéž, s. 231.

³³ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 300.

³⁴ DRABBLE, Margaret (ed.). *The Oxford Companion to English Literature*, s. 933.

³⁵ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 9.

Edmund Spenser a jeho snaha o autonomii anglické literatury byly již zmíněny v předchozí části práce. Přestože se do značné míry postaral o rozvoj anglické národní identity, nebyl to pouze Spenser, ale i celá generace autorů, která usilovala o stejný cíl. Hlavním rozdílem mezi Spenserem a Sidneyem byla skutečnost, že Sidney nikdy nestál o publikování svých děl, ale Spenser naopak vybudoval svou společenskou pozici právě na literární tvorbě.³⁶ Mary Wroth sice patří jako dcera Roberta Sidneyho do přímého rodinného okruhu, ale narodila se přibližně rok poté, co Philip Sidney zemřel. Pro zařazení do tohoto intelektuálního kruhu je zásadní především její návaznost na jeho literární dílo. Díky dílu Mary Wroth Sidneyho literární odkaz neskončil pouze u jeho nejbližších přátel a rodiny, ale přesunul se i na další generaci v této rodině jejím prostřednictvím.³⁷

³⁶ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 59.

³⁷ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 148.

3 Philip Sidney

Tato část práce bude zaměřena na osobnost Philipa Sidneyho v kontextu jeho života a soudobé anglické poezie a poetiky. Soustředit se budu především na Sidneyho vzdělání, intelektuální prostředí, které jej ovlivnilo a také na jeho kontinentální vazby.

V závěru této kapitoly představím Sidneyho rozsáhlé dílo *Arcadie* a poté bude následovat analýza dvou z jeho nejvýznamnějších literárních děl. Prvním je *Obrana poezie* jako podstatné dílo soudobé poetiky a druhým je soubor sonetů s názvem *Astrofel a Stella*, který je prvním z alžbětinských souborů sonetů.

3.1 Sidneyho mládí a studia

Philip Sidney se narodil 30. listopadu 1554. Jeho otcem byl Sir Henry Sidney a matkou Mary Sidney, rozená Dudley, sestra Roberta Dudleyho, hraběte z Leicesteru. Z otcovy rodinné strany nebyl Sidneyho původ nijak výjimečný, Mary Dudley byla naopak dcerou jednoho z nejbohatších a nejvýznamnějších mužů v Anglii. Jeho matka byla také blízkou přítelkyní královny.³⁸ O Sidneyho předškolním vzdělání toho není příliš známo. Předpokládá se, že se naučil číst ve velice útlém věku a vášnivým čtenářem pak zůstal po zbytek svého života. V brzkém věku taktéž pravděpodobně začal i se studiem francouzštiny za pomoci rodilých francouzských vychovatelů.³⁹

Po Sidneyho narození pak kromě jeho dvou bratrů Roberta, který se narodil roku 1563, a Thomase (1569), následovaly i další čtyři sestry. První z nich byla Margaret, která se narodila roku 1556 a zemřela o dva roky později. Elizabeth (1560) pak potkal stejný osud v roce 1567, stejně tak jako Ambrosii, která žila mezi roky 1564-1575. Jediná Sidneyho sestra, která se dožila dospělosti, byla Mary Sidney (1561). Jak často přišel Sidney do styku se svými mladšími sestrami, je otázkou. Své bratry pak

³⁸ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 2, 3.

³⁹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 24, 25.

pravděpodobně viděl během jejich dětství jen velice ojediněle.⁴⁰ Sidneyho literární inspirace do značné míry pochází z toho, že byl během svého života obklopen vzdělanými ženami. Sidney měl podle historických záznamů pravděpodobně čtrnáct tet buďto spřízněných krví nebo manželstvím. Nejvýraznější společenský vliv měly Sidneyho tety z matčiny rodinné strany. Skutečnost, že ženy do velké míry formovaly Sidneyho tvorbu a život je nesporná, na tomto vývoji se pravděpodobně podílela i samotná královna. Alžbětin vliv na Sidneyho život a tvorbu je v určitých částech jeho díla viditelný.⁴¹ Sidney během svého života nebyl znám jako básník, ale spíše pro svůj veřejný život.⁴² Jeho společenský status jej také výrazně odlišuje od autorů, jakými jsou například Spenser, Shakespeare nebo Jonson.⁴³

Všichni mužští potomci v rodině byli nejdříve vyučováni doma a poté na škole ve Shrewsbury.⁴⁴ Sidney nastoupil na Shrewsbury ve věku deseti let v roce 1564, ve stejný den jako Fulke Greville, který se stal jeho celoživotním přítelem a později i životopiscem.⁴⁵ Volba Shrewsbury jako Sidneyho první vzdělávací instituce byla logická. Škola se nacházela pouze třicet dva kilometrů od rodinné residence. Philip Sidney a Greville nastoupili na školu 17. 10. 1564 a oba byli okamžitě přiděleni k pokročilé formě studia. Čas strávený učením na dnešní poměry působí náročně. Výuka začínala v šest hodin ráno v létě a v sedm hodin v zimě. Končilo se poté v půl šesté, respektive v půl páté odpoledne. Vzdělávání probíhalo z velké části studiem latinských textů. Mezi díla v latině, se kterými studenti pracovali, patřili například ta Ciceronova nebo Vergiliova. V řečtině pak měli studenti k dispozici text *Nového Zákona*. Podle Moffeta i Grevilla byl Sidney během svých studií mezi kantory velice oblíbený. Typické pro studenty na Shrewsbury bylo i zapojení do divadelní činnosti. Jak již bylo zmíněno dříve, v době svých studií ve Shrewsbury se Sidney se svými sourozenci v podstatě nesetkal. Stejně tomu tak bylo i v případě jeho otce, který byl v té době přítomný v Irsku. Sám Henry Sidney svého syna vnímal jako příliš vážného

⁴⁰ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 15.

⁴¹ Tamtéž, s. 3, 9, 10, 16.

⁴² KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 28.

⁴³ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 332.

⁴⁴ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 4, 5.

⁴⁵ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

a zahleděného do knih. Je však zřejmé, že Sidney si vážil služeb svého otce v Irsku.⁴⁶ Povahově však byli se svým otcem rozdílní. Zatímco Philip Sidney byl dobrodruhem s vysokými ambicemi, jeho otec byl spíše poklidný administrátor.⁴⁷

Po ukončení studií ve Shrewsbury Sidney pokračoval ve svém vzdělání na Oxfordu. Jeho studium začalo pravděpodobně v únoru 1567 ve věku třinácti let. Z tohoto období máme o jeho životě zdaleka nejmenší množství informací.⁴⁸ Svá studia na Oxfordu však Sidney opustil, aniž by absolvoval.⁴⁹ Sidney byl již během tohoto období ovlivněn antickými autory, mezi které patří například Cicero. Ten byl v době jeho studií pravděpodobně jeho hlavní inspirací. Obdivoval především jeho dílo *O povinnostech*, které vnímal jako podstatné jak z hlediska filosofického tak i jazykového. Stejný zájem v Ciceronovi měl i jeho mladší bratr Robert Sidney. Sidney i přes svůj od mládí nevyvratitelný intelekt, šarm a řečnické schopnosti vyčníval do stejné míry i svou horkou náturou. Problémy se vztekem byly očividné a lze je nejspíše přičíst mladistvému temperamentu.⁵⁰

Sidneyho prvním vychovatelem byl pravděpodobně Thomas Thorton, poté Thomas Cooper a posledním pak Nathaniel Baxter. Baxter se podílel na Sidneyho výuce řečtiny. Podle Moffeta Sidney již během svých studií vyhledával intelektuální prostředí u starších, spíše než u svých vrstevníků. Očekávání ohledně Sidneyho budoucnosti byla obrovská a stejné nároky kladl i sám na sebe.⁵¹ Sidney byl dlouhá desetiletí po svém úmrtí vnímán v anglické společnosti jako ztělesnění komplexního člověka.⁵²

Z matčiny rodinné strany byl Philip nejlepší možnou vyhlídkou pro budoucnost a dědictví tohoto rodu ve službě státu. Do roku 1563 byl Sidney také jediným mužským dědicem v rodině. Sidneyho strana rodiny byla relativně skromného původu. Rodina

⁴⁶ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 26, 27, 29, 30, 3, 32.

⁴⁷ Tamtéž, s. 29, 137.

⁴⁸ Tamtéž, s. 39.

⁴⁹ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

⁵⁰ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 21, 40.

⁵¹ Tamtéž, s. 40, 41, 44.

⁵² Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

byla respektovaná, nicméně na druhou stranu nepřekypovala bohatstvím ani výjimečným společenským statusem. Na jednu stranu se od Sidneyho očekávalo brzké uzavření manželství, na druhou dokončení studií a případné vycestování na kontinent.⁵³

3.2 Cesta na kontinent

První z mnoha potencionálních Sidneyho pokusů o sňatek v této době selhal. Jednalo se o Anne Cecil, dceru Williama Cecila, který byl jedním z těch, kteří Sidneyho osobu do největší míry formovali. Mezi Sidneyem a Anne však pravděpodobně k žádnému hlubšímu vztahu nikdy nedošlo. Tehdy pouze třináctiletá Anne nebyla nejspíše pro Sidneyho nijak atraktivní. Tento sňatek byl zejména přáním Williama Cecila a Henry Sidneyho. Sidneyho předpokládané manželství ztroskotalo také na finanční nevyváženosti mezi oběma rodinami. Pro Sidneyho však znamenal první nezdařený pokus o manželství otevřenou cestu na kontinent. Na jaře roku 1572 byl vhodný čas na vycestování, protože možnost vytvoření anglicko-francouzské protestantské aliance byla na dobré cestě.⁵⁴ Sidney se tedy rozhodl své vzdělání nahradit cestou na kontinent, kde se seznámil s osobami, které v budoucnu do značné míry formovaly jeho intelektuální myšlení.⁵⁵ Stal se součástí anglické delegace v pouhých sedmnácti letech. Takovéto mise svolené královnou byly v této době spíše vzácností a mezi lety 1560-1579 bylo takových povolení uděleno jen minimum.⁵⁶

Pas, který na svou cestu obdržel, dnes můžeme nalézt v archivu New College v Oxfordu, podepsaný královnou dne 25. května. 1572, nejspíše jen krátce před svým odjezdem. Pas mu zaručoval možnost cestovat po kontinentu po období dvou let s hlavním cílem zlepšit svou znalost jazyků. K dispozici pak Sidney dostal tři služebníky, čtyři koně a sto liber, které na cestu, která se nakonec protáhla

⁵³ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 45, 46.

⁵⁴ Tamtéž, s. 46-49, 54.

⁵⁵ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

⁵⁶ OSBORN, James M. *Young Philip Sidney, 1572-1577*, s. 3.

z původních dvou let na tři, ani zdaleka nestačily. Sir Henry Sidney mu byl nucen průběžně poskytovat další finanční prostředky. Sidneyho služebníky byli Harry White, Griffin Maddox a John Fisher. Cestu komplikovala skutečnost, že Sidney byl náchylný k nemocím a infekcím. Již od svého mládí často trpěl bolestmi nohou, slabostí nebo horečkami.⁵⁷

Sidney byl vášnivým čtenářem a jeho cestovní knihovna byla pravděpodobně poměrně rozsáhlá. Žádné z dopisů ze Sidneyho prvního roku na cestách se však bohužel nedochovaly. Jediného titulu, kterého se Sidney za svého života dočkal, nedosáhl na anglické půdě, nýbrž ve Francii. 9. srpna jej francouzský král jmenoval baronem. Titul byl nucen Sidney tajit a v Anglii neměl v podstatě žádnou váhu, jednalo se spíše o diplomatické rozhodnutí.⁵⁸ Již v prvním roce Sidney také navštívil Paříž. V této době město nebylo možné považovat za stejné jakým je dnes, bylo jedním z nejšpinavějších měst celé Evropy.⁵⁹ Jak již bylo zmíněno, Sidneyho zdraví nebylo již od mládí v nejlepším pořádku. Vzhledem k Sidneyho chatrnému zdraví měla jeho rodina oprávněné obavy ohledně dlouhého zahraničního pobytu. Nebyla to však nemoc, která se stala nejpodstatnějším okamžikem celého Sidneyho pobytu na kontinentu.⁶⁰

V Paříži byl mladý Sidney svědkem události, která jej z období jeho pobytu na kontinentu zdaleka nejvíce poznamenala. Masakr o Bartolomějské noci započal v Paříži 24. srpna 1572 a prohnal se celou Francií. Tato událost bezesporu podpořila Sidneyho protestantské myšlení, které získal rodinným zázemím i vzděláním.⁶¹ Čtyři tisíce hugenotů bylo zavražděno v Paříži. Jakmile se zprávy o masakru rozšířily po celé zemi, počet obětí během následujícího měsíce vzrostl o dalších dvacet pět tisíc.⁶² Tito lidé zemřeli pouze pro to, že představovali jinou myšlenku, stejnou, ve kterou

⁵⁷ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 54-56.

⁵⁸ Tamtéž, s. 56, 58.

⁵⁹ Tamtéž, s. 56.

⁶⁰ Tamtéž, s. 29, 56.

⁶¹ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

⁶² OSBORN, James M. *Young Philip Sidney, 1572-1577*, s. 66, 67.

věřil i Sidney.⁶³ Podle biografí vyhledal Sidney v průběhu těchto událostí úkryt u svého budoucího tchána Francise Walsinghama.⁶⁴

Z politických důvodů bylo zásadní, aby žádný z členů delegace nepřišel k jakékoliv újmě na zdraví. Rodina očekávala Sidneyho brzký návrat, ale během září byla již skupina opět na cestě a směřovala tentokrát do Německa. Byl to právě Walsingham, který jim pomohl bezpečně opustit město. V tomto období se Sidney také poprvé seznámil s Philippem du Plessis Mornay, hugenotem a teologem, který také uprchl do Německa. Tato stresující událost vytvořila mezi Sidneyem a Mornayem úzký vztah.⁶⁵ Mornay byl hlavním z francouzských protestantských přátel v Sidneyho okruhu.⁶⁶

Sidney se na svých cestách nikdy výrazněji nezastavil. V první části své cesty se vyskytoval často na trase mezi Štrasburkem, Heidelbergem, Frankfurtem a Vídní. Nejkratší cesta nebyla vždy ta nejzajímavější a pro Sidneyho mělo větší váhu navštívení mnoha německých učenců. V letech 1573-1574 se pohyboval mezi Benátkami a Padovou. Tuto cestu absolvoval minimálně desetkrát.⁶⁷ Tomu napovídá i množství odeslaných dopisů z obou měst. Jako příklad mohu uvést dopis z 15. ledna 1574, kdy Sidney Languetovi píše z Padovy. 5. března stejného roku mu posílá další dopis tentokrát již z Benátek.⁶⁸ Podstatné byly také Sidneyho dva dlouhé pobyty ve Vídni.⁶⁹ Zde došlo k setkání s Rudolfem II., který měl stejně jako Sidney zálibu v alchymii.⁷⁰

Sidneyho přímé emoce během cest zdokumentovány nejsou. Je však jistotou, že Sidney potkal během svých cest značné množství vzdělců a na svůj věk musel být obdařen výjimečným setem rétorických schopností. Původní čas stanovený ke své cestě Sidney překročil o celý rok a neexistuje důkaz, že byl jeho pas jakkoliv prodloužen. Sidney se nechystal domů ani po uplynulých třech letech, nicméně po

⁶³ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 1.

⁶⁴ OSBORN, James M. *Young Philip Sidney, 1572-1577*, s. 67.

⁶⁵ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 61.

⁶⁶ Tamtéž, s. 80.

⁶⁷ Tamtéž, s. 63.

⁶⁸ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 91, 134.

⁶⁹ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 89.

⁷⁰ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 127.

instrukcích od svého strýce Leicestera se vydal cestou přes Antverpy zpět do Anglie.⁷¹ V dopise ze 3. března 1575 se omlouvá Ludwigu I. hraběti z Hanau, že kvůli rozkazu o návratu domů jej nemohl osobně navštívit.⁷² Sidneyho doba cestování na kontinentu je kromě prvního roku v přeživších dopisech poměrně dobře zdokumentována. Sidney byl po této cestě značně zadlužený, svůj roční rozpočet vždy několikanásobně překročil a z dluhů mu pomohla až finanční injekce jeho mentora Huberta Langueta.⁷³

3.3 Hubert Languet a Sidneyho korespondence

Sidney se během své doby strávené na kontinentu seznámil s velkým množstvím soudobých intelektuálů. Nejvýrazněji jej však ovlivnil burgundský humanista Hubert Languet, který se stal Sidneyho hlavním mentorem při jeho cestách.⁷⁴ Languet byl o deset let starší než Sidneyho otec. Věřil, že jeho „syn“, jak jej s oblibou nazýval, spojí dohromady luterány, kalvinisty a anglikány k vytvoření jednotné evropské protestantské aliance.⁷⁵

Languet se narodil roku 1518 a byl tedy o třicet šest let starší než mladý Sidney. Jak již bylo ovšem zmíněno dříve, Sidney již během svých studií vyhledával především intelektuální prostředí starších, místo svých vrstevníků. Languet byl jednou z vůdčích postav mezi kontinentálními protestantskými intelektuály.⁷⁶ Do stejné míry byl považován za jednoho z nejvýraznějších humanistů šestnáctého století, neprosadil se však vlastní literární tvorbou. Sidneyho vzdělání bylo do značné míry formováno právě Languetem.⁷⁷ Languet nemluvil anglicky, jakákoliv konverzace se Sidneym tedy probíhala buďto ve francouzštině nebo latině. Languet byl nejen Sidneyho mentorem ve studiích, ale současně jej seznámil s řadou kontinentálních intelektuálů. Původní

⁷¹ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 69.

⁷² KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 432.

⁷³ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 63-65, 69.

⁷⁴ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

⁷⁵ OSBORN, James M. *Young Philip Sidney, 1572-1577*, s. 138.

⁷⁶ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 71.

⁷⁷ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 20.

setkání Sidneyho a Langueta bylo pravděpodobně dílem Walsinghama a proběhlo buďto v Paříži nebo ve Frankfurtu. V dobovém kontextu byla nejen manželství, ale i přátelství často naaranžovaná.⁷⁸

Pro účely této práce se zaměřím především na vzájemné dopisy, které byly napsány v období Sidneyho cesty na kontinent. Ze zachovaných dopisů je možné dohledat i množství těch, které se nedochvaly, díky zmínkám v ostatních dopisech. V korespondenci s Languetem jsou všechny nedochované dopisy adresované od Sidneyho Languetovi.⁷⁹ Sidneyho korespondence ve srovnání například s Erasmem Rotterdamským nedosahuje obřích rozměrů. Všechny známé dopisy od Sidneyho a jemu adresované se pohybují okolo čtyř set. Informační obsah dopisů u Sidneyho převažuje nad tím literárním.⁸⁰

Sidneyho korespondenci lze rozdělit do pěti částí. Prvními jsou dopisy, které byly napsány mezi roky 1566-1572, jedná se především o rady od jeho otce. Do druhého období patří korespondence ze Sidneyho cesty po kontinentu. Většina zachované korespondence je především s Languetem, ale i s velkým množstvím dalších osobností. Třetí sekce dopisů se datuje do doby po Sidneyho návratu do Anglie mezi roky 1575-1577. Jsou psány v podobném stylu jako v předešlém období. Mezi lety 1579-1583 byl Sidney v nemilosti v dvorském prostředí. V této době vzniká většina jeho literárního díla a současně je to období, ze kterého je zachován nejmenší počet dopisů. Poslední úsek Sidneyho korespondence se datuje do posledních dvou let jeho života. Jedná se především o dopisy praktického a vojenského charakteru.⁸¹

Nejen Sidneyho rodina, ale i Languet se úzkostlivě obávali o jeho zdraví, čemuž napovídá jejich vzájemná korespondence.⁸² Languet Sidneyho v dopise 15. ledna 1574 upozorňuje, ať důkladně pečuje o své zdraví a znovu 28. ledna se opakovaně obává o jeho zdravotní stav a dlouhověkost.⁸³ Sidneyho obraz jako silného mladého muže a

⁷⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 71.

⁷⁹ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 1332.

⁸⁰ Tamtéž, s. xii.

⁸¹ Tamtéž, s. xv, xvi, xvii.

⁸² OSBORN, James M. *Young Philip Sidney, 1572-1577*, s. 125.

⁸³ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 73, 87, 101.

vojáka tedy historicky není úplně pravdivý.⁸⁴ Korespondence mezi Sidneyem a Languetem probíhala jednou týdně a jednotlivým dopisům trvalo přibližně deset dnů, než doputovaly ke svému adresátovi.⁸⁵

Languet Sidneyho varoval, že by se neměl aktivně zapojovat do evropské politické situace.⁸⁶ Hlavním důvodem byla skutečnost, že nikdy nesdílel Sidneyho vojenské ambice. Přesto, že Sidney Langueta očividně obdivoval, často se stavěl proti jeho názorům. Více než čtyřicet dopisů z jejich vzájemné konverzace se dochovalo a osobní kontakt byl během let, které Sidney strávil na kontinentu taktéž poměrně častý. Languet tlačil Sidneyho do studia němčiny, kterou však Sidney shledával nehezku. Stejný tlak poté Languet opakovaně vytvářel i ohledně Sidneyho manželství a potomstva, přesto, že Languet se sám nikdy neoženil. Sidney se oženil až dva roky po jeho smrti. Stejně jako ostatní si byl i Languet dobře vědom Sidneyho zkratkovitého chování.⁸⁷

Languetův vztah k Sidneymu byl velmi intenzivní, někdy až na hranici emočního vydírání. Languet mu často pomáhal vymáhat dluhy z opačné strany, jako v příkladu českého barona Slavaty. Po návratu do Anglie Sidney odepisoval Languetovi, který byl ve své korespondenci velice konzistentní, jen zřídka. Sidney byl vždy více zaujat literaturou než výtvarným uměním nebo architekturou. Vášeň v nakupování knih byla mezi Sidneyem a Languetem zřejmá. Navštívili společně knižní festival ve Frankfurtu na jaře roku 1573. Sidney pravděpodobně během svého cestování svou již tak rozsáhlou knižní sbírku značně rozšířil.⁸⁸

Nebyl to však jen Philip Sidney, k němuž měl Languet blízký vztah. Mornayovo dílo *De veritate religionis christianae* je například věnováno Languetovi, který byl jeho mentorem stejně tak jako Sidneyho.⁸⁹ Vztah mezi Mornayem a Languetem byl nejspíše ještě intenzivnější než ten se Sidneyem.⁹⁰ I Sidneyho mladší bratr Robert se

⁸⁴ OSBORN, James M. *Young Philip Sidney, 1572-1577*, s. 125.

⁸⁵ Tamtéž, s. 187.

⁸⁶ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 58.

⁸⁷ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 22, 72-74.

⁸⁸ Tamtéž, s. 62, 71, 74, 76.

⁸⁹ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. x.

⁹⁰ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 81.

vydal na kontinent v roce 1578 pod Languetovou záštitou.⁹¹ Je nutno poznamenat, že to nebyl pouze Languet, který se podílel na úloze Sidneyho mentora. Mezi další osoby, které se postarali o Sidneyho intelektuální rozvoj, patří například Sir William Cecil nebo Francis Walsingham.⁹² Korespondence mezi Languetem a Sidneyem obsahuje devět let vzájemného dopisování obou mužů. Dopisy od Langueta jsou jednoznačně delší a mají více emocionální charakter. Tomu jak častá byla korespondence mezi Sidneyem a Languetem napovídá i dopis ze 4. června. 1574, kde Sidney tvrdí, že od Langueta obdržel již dvacet devět dopisů jen během svého pobytu v Itálii.⁹³

3.4 Po návratu a u dvora

Sidney se vrátil po měsíčním zpoždění v Antverpách do Anglie 31. května. 1575. V Anglii Sidney znovu onemocněl kvůli nepříznivým klimatickým podmínkám, od kterých si během svých cest na kontinentu odvykl. Po svém návratu strávil Sidney v Anglii dva roky. Podstatnou část svého času trávil na dvoře. Poprvé se taktéž zapojil do administrativy a vojenských povinností stejně jako jeho otec, který byl v této době stále plně zapojen do svých závazků v Irsku. V tomto období také vznikla první díla Sidneyho poezie.⁹⁴

Již po svém návratu do Anglie věřil v brzké zapojení do vojenských akcí v Nizozemsku, narazil však na otrlý přístup a obezřetnost královny, která se snažila vyhnout mezinárodnímu konfliktu.⁹⁵ Na přelomu let 1575 a 1576 se Sidneyho role u dvora stala výraznější, čehož si nemohla nevšimnout ani královna. Sidney však nebyl s životem v Anglii spokojen a vyhledával nové možnosti pro cestování. V létě 1576 se

⁹¹ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 89, 90.

⁹² DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 24.

⁹³ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. xiii, 248.

⁹⁴ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 84-89, 93.

⁹⁵ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

tak připojil ke svému otci v Irsku. Vztah mezi Sidneyem a Languetem v období, které strávil v Anglii, značně ochladnul.⁹⁶

Tento časový úsek je velice podrobně zaznamenán a pochází z něho i nejznámější Sidneyho portrét od neznámého autora pocházející z roku 1577. Na tomto obraze Sidney ve svých dvaceti dvou letech působí stále velice mladým vzezřením. Rok 1577 se stal pro Sidneyho šťastným obdobím, spojeným s jeho prvním veřejným dílem, kterým je obrana jeho otce s názvem *Discourse on Irish Affairs*. Jeho sestra Mary Sidney se ve stejném roce provdala za hraběte z Pembroku.⁹⁷

Sidney usiloval o vlastní titul a přál si, aby byl získán zásluhami, ne pouze produktem jeho rodinného dědictví. Roku 1577 byl Sidney poslán na diplomatickou misi k císaři svaté říše římské. Pro expedici královna poskytla loď a dva tisíce liber. Sidney byl zvolen jako ambasador v únoru 1577. Jeho jazykové znalosti a diplomatické schopnosti jednoznačně přispěly k úspěchu této mise. Dalšími členy výpravy byli například Sir Henry Lee nebo Sir Jerome Bowes, dále i jeho nejbližší přátelé Fulke Greville a Edward Dyer. Mise trvala celkem tři měsíce. Sidney se během těchto měsíců setkal s více intelektuály a ušlechtilými osobnostmi než během svých prvních tří let na kontinentu.⁹⁸ Podle dopisu neznámému adresátovi se Sidney 8. dubna 1577 opět nacházel v Praze.⁹⁹

Jako významné lze pro Sidneyho považovat především setkání s Vilémem Oranžským, který byl aktivně zapojen v konfliktu v Nizozemsku. Wallace považuje jejich setkání za úspěšné, především pak prospěšné pro Sidneyho. Je značně pravděpodobné, že chtěl ze Sidneyho jako mnozí taktéž učinit svého zetě. Jeho dcera Marie z Nassau byla přibližně stejného věku jako Sidney. K žádnému oficiálnímu návrhu však nikdy nedošlo.¹⁰⁰ O aktivitách Viléma Oranžského Languet informuje Sidneyho již v dopise z 12. prosince roku 1573 a v dalším ze 14. června 1577 mu Languet poslal další ve kterém Languet potvrzuje to, jakou touhu měl Sidney se s ním setkat.¹⁰¹ Poslední

⁹⁶ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 106, 107.

⁹⁷ Tamtéž, s. 113, 114, 135.

⁹⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 120.

⁹⁹ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 726.

¹⁰⁰ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 113, 117, 120, 121, 130-132.

¹⁰¹ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 54-57, 748.

známý dopis Langueta Sidneymu byl poslán 28. října 1580, necelý rok před jeho smrtí. Zbylá korespondence, pokud existovala, byla pravděpodobně ztracena.¹⁰² 30. září 1581 Languet zemřel v Antverpách a krátce poté následoval sňatek další ze Sidneyho kandidátek na manželství Penelope Deveroux a Lorda Riche. Nejednalo se tak zdaleka o nejšťastnější období v jeho životě.¹⁰³

V této době padesáti-jedna-letý Henry Sidney již procházel vážnými problémy se zdravím. Kromě povinností v Irsku byl nyní zaměstnán i záležitostmi ve Walesu. Sidney byl vždy temperamentní a stejně jako jeho, tak i otcovy zásluhy v Irsku zůstaly do jisté míry nedoceny.¹⁰⁴ I přes svou zaneprázdněnost u dvora se Sidney v tomto období přemístil do Wiltonu, sídla sestry Mary, nyní již Herbert, hraběnky z Pembroke, kde sepsal první verzi své *Arcadie*. Kniha nebyla v první řadě určena k publikování, ale pouze pro jeho sestru, které byla věnována.¹⁰⁵

3.5 Poslední roky Sidneyho života

Dalším podstatným milníkem Sidneyho života se stalo jeho manželství. Sidney se oženil s Frances Walsinghamovou 21. 9. 1583. Frances byla narozena v říjnu 1567 a v době jejich manželství jí bylo pouhých šestnáct let. Walsingham a Sidney byli blízkými přáteli již od událostí Bartolomějské noci. Z finančního i společenského hlediska byl sňatek pro Sidneyho velmi prospěšný. Rodinné dluhy byly pravděpodobně hlavním důvodem k manželství. Sidney mohl Walsinghamovi nabídnout talent a získat od něho na oplátku potřebné finanční prostředky.¹⁰⁶ Po uzavření sňatku Walsingham odepsal nemalou částku patnácti set liber ze Sidneyho

¹⁰² KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 1017.

¹⁰³ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 157, 217.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 152, 153, 189.

¹⁰⁵ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

¹⁰⁶ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 250.

dluhu.¹⁰⁷ Všechny jeho statky by po jeho smrti připadly Sidneymu a Frances. Sidney pravděpodobně z počátku o svou mladistvou manželku nejevil přílišný zájem. Frances nebyla nijak zvlášť vzdělaná a byla o třináct let mladší než její manžel.¹⁰⁸

Frances Walsingham (1566-1632) si po Sidneyho smrti vzala Roberta Deveroux roku 1590 a naposledy Richarda de Burgh o dalších třináct let později.¹⁰⁹ Sidney se svou manželkou nikdy nesdílel svá literární díla, tak jako tomu bylo s Mary Sidney. Jeho vztah k jeho tchánovi Walsinghamovi byl mnohem bližší než k jeho vlastní ženě. Sidney se snažil znovu vycestovat a společnosti své ženy si pravděpodobně nijak zvlášť nevážil. Po více než roce manželství očekával manželský pár prvního potomka. Frances otěhotněla na jaře roku 1585.¹¹⁰ V průběhu stejného roku po smrti Williama Oranžského a španělském dobytí Antverp Alžběta konečně schválila vojenské operace v Nizozemí a Leicester získal velitelskou pozici, Sidney a oba jeho bratři byli pod jeho velením.¹¹¹

Sidney nikdy nesouhlasil s Alžbětiným nevýrazným vměšováním do anglické zahraniční politiky. V této době však došlo k obratu a Sidney byl již v době křtin své dcery ve Flushingu. Grevillovi na poslední chvíli nebylo královnou povoleno odcestovat se Sidneym. Dlouholetí přátelé se poté již nikdy nesetkali.¹¹² 10. listopadu 1585 poslal Sidney krátký dopis královně, ve kterém tvrdí, že její radost mu dodává odvalu a slibuje, že ji nezklame. Věřil také, že její nepřátelé budou usilovat o mír, až si uvědomí sílu, kterou disponuje.¹¹³

Je možné, že Sidney v tomto období po vytouženém boji v Nizozemsku již neprahl tak jako dříve a doufal v přesun války na španělské území nebo do Pacifiku a Indie. Z posledního roku Sidneyho života se dochovalo největší množství dopisů. Jeho cestovní knihovna byla vždy rozsáhlá, pracovní verzi nové *Arcadie* však zanechal za

¹⁰⁷ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 47.

¹⁰⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 253.

¹⁰⁹ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidney Vol. 1.s.*, s. 82.

¹¹⁰ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 217, 225-227, 250, 253-255.

¹¹¹ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidney Vol. 1.s.*, s. 94.

¹¹² DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 16, 280.

¹¹³ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 1123, 1124.

sebou u Grevilla. Jeho dcera Elizabeth se narodila někdy v říjnu 1585. Během krátké doby před odjezdem do Nizozemska měl Sidney pramálo času na svou ženu i nově narozenou dceru. 20. listopadu. 1585 byla Sidneyho dcera Elizabeth pokřtěna. Sama královna se stejným jménem se stala její kmotrou.¹¹⁴ V posledních letech Sidneyho života probíhala korespondence nejčastěji s Walsinghamem a Leicesterem.¹¹⁵

Sidney vnímal Flushing jako anglickou bránu do Evropy. V době jeho příjezdu byla tamější vojenská posádka ve velice špatném stavu, hladová a svírána nemocmi. Anglické jednotky měly být pouze obranné, s čímž Sidney nesouhlasil. Leicester a Sidney byli v očích Elizabeth až příliš nekontrolovatelní. Sidney se o své vojáky adekvátně staral za své vlastní výdaje. V této době začalo v Nizozemsku přibývat ztracených území. Sidney utrácel velkou sumu peněz za své jednotky. Královna podle jeho názoru nevyvalovala na válku v Nizozemsku dostatečné množství prostředků.¹¹⁶ Henry Sidney zemřel 5. května 1586, Sidneymu však nebylo povoleno se vrátit zpět do země.¹¹⁷ Místo návratu do Anglie byla za Sidneym poslána jako útěcha jeho žena na konci června. Jeho obliba Frances pravděpodobně v tomto období značně vzrostla. Frances byla v září podruhé těhotná.¹¹⁸ Krátce po jejím příjezdu potratila jejich druhé dítě.¹¹⁹

Další ranou pro Sidneyho byla smrt jeho matky 9. srpna. 1586, v době, kdy se všichni tři bratři nacházeli v Nizozemsku. Podle zpráv byla jeho milovaná sestra Mary Sidney také vážně nemocná. Sidney stále věřil ve strategicky důležitou polohu Flushingu, který bránil Španělům v invazi do Anglie. Šest týdnů po smrti své matky pak pohroma přišla i na něj.¹²⁰ Z 22. září. 1586 pochází poslední známý dopis Walsinghamovi, krátce poté byl Sidney postřelen v boji proti španělské přesile.¹²¹ Nejdříve byl zastřelen jeho kůň, sám Sidney byl postřelen do levého stehna, tři palce nad kolenem.

¹¹⁴ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 276-278.

¹¹⁵ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 1332.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 280-282, 289-292.

¹¹⁷ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 49.

¹¹⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 299.

¹¹⁹ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 1, 62.

¹²⁰ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 290, 292.

¹²¹ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 1314, 1315.

Následujících dvacet pět dní strávil Sidney v Arnhemu. V prvních týdnech situace vypadala slibně. Dlouhý čas strávený na lůžku a fakt, že kulka zůstala hluboko v noze, však zapříčinily změnu situace. K pokusu o amputaci nohy podle dochovaných zpráv nikdy nedošlo.¹²²

Sidneyho poslední vůle byla sepsána doktorem Adrianem van der Spiegelem. Poslední Sidneyho díla vznikla právě na smrtelné posteli. Sidney také napsal píseň, která mu byla zpívána. Dochovaná díla jsou jeho závěť napsaná 30. září, druhým je obsílka Janu Wierovi. Třetí dílo se nedochovalo, pravděpodobně se jednalo o dílo o nesmrtelnosti duše po platonském vzoru.¹²³ Ve svém posledním dopise, který Sidney poslal Janu Weyerovi, jej žádá, aby za ním urychleně dorazil. Píše, že se nachází ve stavu mezi životem a smrtí a potřebuje jeho pomoc co nejdříve.¹²⁴

Philip Sidney zemřel na svá zranění 17. října. 1586.¹²⁵ Jeho pohřeb proběhl 16. února. 1587, čtyři měsíce po jeho smrti.¹²⁶ Tělo bylo dopraveno zpět z Nizozemska a pohřeb proběhl v St. Paul's Cathedral, v mohutném procesí, ve kterém kráčelo na sedm set mužů.¹²⁷ Příběhy o Sidneyho udatnosti na bojišti se začaly objevovat již krátce po jeho úmrtí. Sidney údajně daroval svou vodu umírajícímu pěšákovi se slovy: „*Tvá potřeba je větší než ta má*“.¹²⁸ Historku o Sidneyem podávajícím vodu umírajícímu vojákovi je však nutno brát s nadhledem. Grevillovo dílo o Sidneyem, ve kterém se tato zmínka objevuje, bylo napsáno dlouho po jeho smrti a tato historka se dříve nikde oficiálně neobjevila.¹²⁹ Poté co byly jeho ostatky převezeny zpět do Anglie, následovalo pohřební procesí, považované za jedno z největších své doby, které finančně vyčerpalo

¹²² DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 296, 297.

¹²³ Tamtéž, s. 295-299, 301.

¹²⁴ KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney*, s. 1320-1322.

¹²⁵ Tamtéž, s. 301.

¹²⁶ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 152.

¹²⁷ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 9, 10.

¹²⁸ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

¹²⁹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 304.

jeho tchána Francise Walsinghama, který měl vedoucí pozici v anglických tajných službách.¹³⁰

Walsinghamovo břímě bylo ohromné. Musel vyrovnat veškeré Sidneyho dluhy i ty jeho otce, o kterých pravděpodobně Philip, který neměl možnost se po smrti svého otce vrátit domů, nevěděl. Leicester nebyl Walsinghamovi nijak finančně nápomocný. Hlavními osobami zmíněnými v Sidneyho závěti jsou jeho žena Frances, Mary Sidney, které odkázal veškeré šperky, Greville a Dyer obdrželi jeho knihy, bratr Robert byl zodpovědný postarat se o výdaje spojené se Sidneyho dcerou, stejně tak i s potencionálním druhým dítětem. Frances však druhé Sidneyho dítě potratila v prosinci. Finanční prostředky připadly i Leicesterovi a nejmladšímu bratru Thomasovi. Malá suma také služebným a doktoru Jamesovi. Sidneyho pohřeb Walsinghama zruinoval a když sám v roce 1590 zemřel, kvůli svým dluhům se ve své poslední vůli rozhodl pro skromný pohřeb.¹³¹ Sidney byl po své smrti v Anglii obdivován především jako básník, na kontinentu bylo jeho opěvování rozsáhlejší jako dvořana, vojáka a možného následníka trůnu.¹³²

3.6 Sidneyho literární tvorba

Sidney je jako typický renesanční básník komplexní postavou, je znalý v umění a poskytuje morální ponaučení nejen pro jednotlivé čtenáře, ale angažuje se i ve zdokonalení národního jazyka. Za svého života neměl ambice, aby bylo jeho dílo tištěno a jeho úmrtí bylo paradoxně nejpodstatnějším okamžikem jeho života, protože právě díky své smrti se Sidney stal kultovní postavou hodnou následování. Sidney byl

¹³⁰ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947.

¹³¹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 299, 300.

¹³² HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 2.*, s. 177.

zakladatelem anglických sonetů a poetiky.¹³³ K nejvýraznějšímu období reakcí na Sidneyho dílo došlo mezi roky 1586-1640.¹³⁴

Po svém odchodu od dvora Sidney trávil valnou část svého času ve Wiltonu, panství své sestry, a její společnost si nadmíru užíval. V tomto období se Sidney u dvora objevil jen zřídka a projevuje se více jeho emocionální stránka v zachovaných zdrojích. Přesné období, kdy Sidney začal naplňovat své básnické ambice, není známo. Veškerá Sidneyho tvorba je vytvořena v anglickém jazyce. Snaha o posílení pozice anglické poezie je u něho zřejmá. Většina jeho humanistických přátel na kontinentu tak neměla možnost Sidneyho díla číst. Sidney se snažil o vytvoření těla anglického jazyka ve svém vlastním textu. Se svými kontinentálními přáteli pak naopak komunikoval zpravidla jen v latině, ale částečně také ve francouzštině a italštině.¹³⁵

Jak již bylo zmíněno dříve, Sidneyho tvorba je do značné míry určena právě ženskému publiku. Ženy stály u zrodu Sidneyho jako básníka. Pokud by si místo toho vybral jako své hlavní publikum to mužské, měl k tomu veškeré možnosti. Tato volba byla tedy záměrná. Obdivoval ženské morální a intelektuální hodnoty, v té době značně nedocenené. Sidney za svého života svou tvorbu držel pouze v úzkém okruhu svých blízkých a královna k tomuto prostředí nepatřila, přestože je její vliv na jeho tvorbu znatelný. Sidneyho literární tvorbu musíme z velkého hlediska sledovat pouze z pohledu diváka, jelikož korespondenci mezi ním a Mary Sidney, která stála u zrodu jeho díla, k dispozici nemáme.¹³⁶ Sidney nazval poezii svým nezvoleným povoláním a žádné ze svých literárních prací během svého života nepublikoval. Snažil se být mužem činu, jehož skutky ovlivní osud celé země. Přesto se stal autorem ambiciózní prózy, nejvýznamnějšího díla literární kritiky a také nejpodstatnějšího souboru

¹³³ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 27-29, 31.

¹³⁴ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 337.

¹³⁵ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 138-140, 142, 143.

¹³⁶ Tamtéž, s. 18-20.

sonetů.¹³⁷ Sidney také přeložil do angličtiny *De la vérité de la religion Chrestienne* od Mornaye. Kniha byla publikovaná rok po jeho úmrtí.¹³⁸

Sidney je důkazem toho, že mrtvý autor může mít vliv na živé publikum. Jeho následovatelé buďto píší jako Sidney nebo píší díky němu. Ti, kteří tvořili podle Sidneyho vzoru, jeho dílo nejen napodobují, ale současně s ním vedou dialog. Sidneyho literární tvorba i život jsou plné nedokončeného a bylo úkolem další generace autorů se s tímto faktem vyrovnat. Četba Sidneyho nemůže být nikdy uzavřena, protože v první řadě nedošlo k dokončení jeho díla.

Je také nutno podotknout, že reakce na Sidneyho smrt lze rozdělit do dvou částí. Přímé odpovědi na Sidneyho úmrtí z let 1586 a 1587 nebyly totožné s těmi, které vznikaly v 90. letech. Sidney nebyl v prvních letech po smrti oplakáván jako výjimečný básník, ale především jako voják a společenská osobnost, stejně tak jako patron umění a politicky činná postava. Množství reakcí na Sidneyho úmrtí je ohromující. Objevují se stovky básní a chvalozpěvů oslavujících jeho osobu.¹³⁹ I Giordano Bruno věnoval Sidneymu dva ze svých dialogů.¹⁴⁰

3.6.1 Arcadie a její verze

Mezi lety 1579 a 1581 se Sidney vzdálil od svých povinností u dvora do panství své sestry ve Wiltonu a jeho hlavní náplní práce se stala tvorba *Arcadie*. Celá *Arcadie* sice pravděpodobně nevznikla pouze ve Wiltonu, její největší část však byla napsána zde na jaře a v létě roku 1580, ve stejné době, kdy Mary Sidney porodila svého prvního potomka. *Arcadie* do jisté míry napodobuje jak soudobou Anglii, tak i Sidneyho osobní zkušenost získanou v období stráveném na evropském kontinentu.¹⁴¹ *Arcadie* je Sidneyho nejrozsáhlejším prozaickým dílem. Spojuje v sobě jak prvky pastýřské, tak i

¹³⁷ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 948.

¹³⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 251, 252.

¹³⁹ Tamtéž, s. 30, 31, 37, 52, 57.

¹⁴⁰ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 8.

¹⁴¹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 168, 174, 176, 177.

hrdinské prózy.¹⁴² Sidneyho próza měla značný vliv i na následující generaci autorů jako například Bacona nebo Daniela.¹⁴³ Sidneyho dílo je zajímavým spojením myšlenek a jejich projevem. Lze říci, že v jeho díle není takřka nic vyjádřeno explicitně, ale převážně alegoricky, *Arcadii* je nutné číst mezi řádky.¹⁴⁴

Jak již bylo zmíněno dříve, Sidney byl do značné míry inspirován ženskými vzory, které jej obklopovaly. V díle je zřejmé, že Sidney měl výjimečnou schopnost se vcítit do ženských emocí. Vyzdvihuje zejména ženskou statečnost a inteligenci. *Arcadie* se odehrává v předkřesťanském Řecku, ale jsou zde znatelné náboženské motivy spojené s křesťanstvím. *Arcadie* je do jisté míry obrazem soudobé Anglie. V Sidneyho díle se projevuje státní systém podobný tomu, jaký fungoval ve skutečné Anglii. Podobností je více. *Arcadie* procházela stejným obdobím špatného počasí jako soudobá Anglie, v *Arcadii* taktéž došlo k velkému zemětřesení podobnému tomu, které v roce 1580 postihlo Anglii. Sidney ve své tvorbě nepoužíval nadpřirozené prvky, jeho dílo se vyhýbá jakýmkoliv zásahům vyšší síly a snaží se především o logické zdůvodnění. V době, kdy byla *Arcadie* vytvořena, byla jeho sestra jediná, která měla k Sidneyho práci přístup. *Arcadie* je z hlediska jeho osobních emocí plná tajemství.¹⁴⁵

V tomto díle se objevuje, stejně jako později u Mary Wroth, množství postav, které jsou stíny skutečných osobností. Sidneyho postava, která se mu svými osobnostními charakteristikami v *Arcadii* nejvíce podobá, je Philisides. Philisides již svým jménem odkazuje na Philipa Sidneyho. Tato postava má určité prvky Sidneyho reálné osoby. Především je stejně jako skutečný Sidney do značné míry melancholický a je stejně jako Sidney unaven snahou nalézt svůj vlastní hlas.¹⁴⁶

Sidney se sám sebe táže, jestli by měl své dílo publikovat či si jej nechat jen pro sebe a úzký okruh známých. Sám si není jistý, jestli chce, aby byl jeho hlas slyšen.¹⁴⁷ Jak se později ukazuje i v díle *Astrolfel a Stella*, pro Sidneyho nebylo vtělení sebe samotného

¹⁴² GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 506.

¹⁴³ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 262, 263.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 53.

¹⁴⁵ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 182-184, 187, 189, 192.

¹⁴⁶ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 16.

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 18.

do jeho postav ničím výjimečným.¹⁴⁸ Sidney však nebyl s první verzí své *Arcadie* zcela spokojený. Po uzavření manželství s Frances Walsinghamovou již plně upustil od milostné poezie a jeho hlavním literárním cílem se nyní stalo rozšíření *Arcadie*. Nová *Arcadie* byla nejen rozsáhlejší, ale i morálně komplikovanější.¹⁴⁹ Hlavními autory, kteří se zasloužili o revidovanou verzi *Arcadie*, jsou Mary Sidney a Fulke Grevile.¹⁵⁰ Revidovaná *Arcadie* pravděpodobně vznikla mezi lety 1583-1585. V dnešní době je známých celkem deset přeživších rukopisů staré *Arcadie*. Verze z roku 1593 je hybridním spojením staré a nové *Arcadie*, v jistém smyslu je tedy pozadu oproti verzi z roku 1590 a je spíše přerodem mezi oběma verzemi.¹⁵¹ Verze, kterou publikovala Mary Sidney, byla reakcí na Grevillovo vydání.¹⁵²

Kromě verzí *Arcadie*, které vznikly pod záštitou Mary Sidney a Grevilla, a kterými se budu zabývat v následujících částech práce, se v první polovině 17. století objevují další výtisky jeho díla. Verze z roku 1607 vydaná Gervasem Markhamem pod názvem *The English Arcadia, alluding his beginning from Sir Philip Sydneys ending*, vyšla znovu v roce 1613 v upravené verzi. Další verze poté vycházejí i v karolinské době, a to konkrétně letech 1627, 1633 a 1638. I Ben Jonson vlastnil jeden z výtisků z roku 1627. Jeho dílo tedy ovlivnilo několik generací jeho následovníků. Revidovaná *Arcadie* končí v polovině věty a je úkolem Sidneyho následovatelů aby se pokusili o její dokončení.¹⁵³

¹⁴⁸ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 12.

¹⁴⁹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 251.

¹⁵⁰ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 23.

¹⁵¹ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 2.*, s. 43, 47, 48.

¹⁵² Tamtéž., s. 91.

¹⁵³ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 268, 333.

3.6.2 Obrana poezie

Tento úsek práce bude věnován Sidneyho *Obraně poezie* jako podstatnému poetickému dílu, které vytváří první ucelenou koncepci anglické poezie a stejně tak se zaměřuje i na rozvoj anglické literární kultury.

Obrana poezie pravděpodobně vznikla v relativně krátkém časovém úseku, nejspíše v roce 1582, ale přesně ji datovat nelze. Dílo však pravděpodobně předcházelo souboru sonetů *Astrofel a Stella*.¹⁵⁴ Kniha byla pod názvem *The Defence of Poesy* vydána roku 1595, již dříve se však do tisku dostala neautorizovaná verze s názvem *An Apology for Poetry*. *Obrana poezie* se nevyznačuje přílišnou systematičností, ale je spíše dílem emotivním. Síla tohoto díla není v jeho ucelenosti, ale v rétorické struktuře.¹⁵⁵ *Obrana poezie* je současně poetickým, náboženským i politickým dílem.¹⁵⁶

Obrana poezie je hlavním poetickým dílem vytvořeným v tomto období. Pro účely práce je nutno poznamenat, že pro Sidneyho je poezie jakoukoliv smyšlenou literární tvorbou.¹⁵⁷ *Obrana poezie* je prvním dílem, které argumentuje ve prospěch vytváření fikce a propaguje její četbu. Sidneyho svět poezie je světem, který má božského tvůrce, své vlastní zákony a řád, stejně tak jako zřejmý účel.¹⁵⁸ Sidney v *Obraně poezie* oslavuje poezii samotnou a stejně tak i básnickou svobodu. Zajímavé je, že Sidney ve své osobní korespondenci nevěnoval diskuzím o poezii takřka žádný prostor, hlavním tématem jeho dopisů byly především politické a národní záležitosti.¹⁵⁹ Sidney v *Obraně poezie* stanovuje teoretickou hodnotu poezie. Není však jisté, pro jaké publikum vlastně dílo napsal.¹⁶⁰ Pokud by byla *Obrana poezie*

¹⁵⁴ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 232.

¹⁵⁵ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 35.

¹⁵⁶ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 31.

¹⁵⁷ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 948.

¹⁵⁸ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. vii, ix.

¹⁵⁹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 13, 18.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 231.

podrobena logické kontrole, tak by neobstála. Sidney se ovšem nepokouší stanovit pravdu, ale pouze čtenáře přesvědčit o vznešeném postavení poezie.¹⁶¹

Obrana Poezie pracuje jak s antickými, tak i soudobými kontinentálními předlohami. Alžbětinská poetika se inspiruje, ale na druhou stranu i vyhraňuje vůči ostatním evropským vzorům. Spisovatelé v tomto období vzhlíží zejména k období antiky a usilují o vytvoření vlastní národní identity. Sidney se inspiruje antickými vzory, především nápodobou, na které by měla být anglická poetika založena, a současně ji spojuje s rétorikou. Je jednoznačně pozitivněji nakloněn aristotelskému než platonskému pojetí umění. Sidney usiluje nejen o společenský, ale i výchovný účinek poezie.¹⁶² Byl velmi dobře obeznámen s klasickými antickými díly Aristotela, Platóna, Horatia nebo Cicera. V největší míře se pak Sidney vyjadřuje k platónské a aristotelské teorii umění.¹⁶³ Podle Aristotela jsou nejen básnictví, ale i ostatní druhy umění především nápodobou. Tvrdí že: „*Všechna napodobují rytmem, řečí a melodií a to buď jedním z těchto způsobů anebo několika zároveň.*“¹⁶⁴

Přesto, že se antičtí autoři věnovali mnoha odlišným oborům, všichni měli společné veršování. Autoři napodobují postavy, které jsou buďto dobré nebo špatné. Podle Aristotela pak existují tři různé druhy nápodoby. Těmi jsou prostředky, předměty anebo způsoby napodobování. Napodobování je lidem vrozeno a liší se právě nápodobou od všech ostatních tvorů. Současně se napodobováním i učí.¹⁶⁵ Od Aristotela však Sidneyho odlišuje víra, že emoční sílu poezie považuje za její největší sílu, ne slabost.¹⁶⁶ Myšlenky převzaté z Aristotelovy *Poetiky* je možné sledovat v průběhu celé *Obrany poezie*.¹⁶⁷ Poezie je uměním imitace, tak jak tvrdí již Aristoteles a tvorba umění jako *mimesis* má v první řadě za cíl nás učit a povznášet.¹⁶⁸ Je však nutno dodat, že *mimesis* v Sidneyho pojetí je spíše myšlena jako interpretace a

¹⁶¹ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 6.

¹⁶² KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 30, 32, 33.

¹⁶³ Tamtéž, s. 35.

¹⁶⁴ ARISTOTELES. *Poetika*, s. 8.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 9.

¹⁶⁶ NUTTALL, Anthony David. *Why does tragedy give pleasure?*, s. 16.

¹⁶⁷ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 36.

¹⁶⁸ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 217.

podobnost než pouhá bezmyšlenkovitá nápodoba.¹⁶⁹ Správní básníci podle Sidneyho jen neimitují reálný svět, v čemž se liší od Aristotela, ale vytváří svět smyšlený. Sidney obrací *mimesis* od autora k divákovi a vyhledává v poetice spravedlnost pro poezii. Básník by měl být čistým tvůrcem.¹⁷⁰

Pro Sidneyho sice byla Platónovou nejsilnější stránkou filosofie, krása jeho díla však tkvěla především v jeho poetické struktuře. Sidney tvrdí, že i historická díla si vypůjčují náměty z poezie. Podle Sidneyho by žádný historik ani filosof neměl psát díla ve svém oboru bez znalosti poezie. Poezie zjemňuje národ a tvoří vzdělanost. Ve starověku lidé věřili, že poezie jim byla dána jako nadpřirozený dar. Platón není vyhraněn proti poezii v pravém smyslu. Podle něho básníci v jeho době přispěli ke špatné výchově mládeže a nauce o bozích. Platón tedy není odpůrcem všech básníků, jen těch, kteří nejsou morálně vhodní.¹⁷¹

Aristoteles vyučuje mládež a současně se vyhraňuje proti svému mrtvému učiteli Platónovi. Názory obou autorů na poezii jsou relativně odlišné. Platón, sám výjimečný básník, měl z morálního účinku poezie obavy a ve své ideální obci by básníky nepovolil. Podle Platóna jsou básníci lháři a vzbuzují iracionální emoce. Aristoteles naopak věří v katarzní účinek poezie. Co však mají Platón a Aristoteles společné, je obava z toho, co mohou emoce způsobit. Lítost a strach jsou Aristotelem považovány za morbidní. Věří však, že správně vedené emoce mohou být prospěšné. Aristoteles v *Poetice* spojuje potěšení *mimesis* s potěšením z učení.¹⁷²

Sidney se dále zabývá tím, jaký měla poezie vliv v historii, jaký má účel na čtenáře a proč je nutno ji bránit. Sidney si uvědomuje, že nyní patří do kategorie básníka a snaží se bránit „nebohou“ poezii, které se lidé pouze posmívají. Všichni, kteří mají proti poezii námitky, označuje za nevděčné, protože poezie se vyskytuje ve všech vznešených jazycích a národech a poskytuje světlo tam, kde lze nalézt jen nevědomost. Dalším z argumentů ve prospěch poezie je podle Sidneyho skutečnost, že

¹⁶⁹ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 40.

¹⁷⁰ NUTTALL, Anthony David. *Why does tragedy give pleasure?*, s. 23, 25, 28, 34, 35.

¹⁷¹ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 213, 214, 238, 239, 242.

¹⁷² NUTTALL, Anthony David. *Why does tragedy give pleasure?*, s. 4, 5, 8, 11, 12.

i v antickém Řecku nebyli prvními učenci filosofové nebo historici, ale právě básníci, jako Homér nebo Hesiodos. Ke stejnému procesu pak docházelo i ve starověkém Římě nebo v Itálii v období renesance. Podobně se i v Anglii prosadili v básnictví John Gower nebo Geoffrey Chaucer a ve stejném duchu probíhal i rozkvět národní poezie na celém evropském kontinentu. Nejpodstatnějším a nejvíce uznávaným odvětvím poezie je podle Sidneyho poezie hrdinská.¹⁷³

Sidney tvrdí, že básnictví osvětluje mysl více než jakýkoliv jiný druh umění. Poezie je ze všech lidských učením to nejstarší a ostatní si z něj berou inspiraci. Je tak všestranná, že nechybí v žádném z národů, ani u těch barbarických. Římané i Řekové jí dávali božská jména, považovali ji za vznešenou. Zatímco ostatní druhy umění a stejně tak i vědy se mohou držet pouze svého oboru, do poezie může básník vložit sám sebe a cokoli co popisuje, nemůže obsahovat žádné zlo. Opak je pravdou, poezie má za úkol vzbudit v nás dobro a povznášet ty, kteří ji čtou.¹⁷⁴ Poezie nás tedy vede k dobru a básník jako tvůrce fikce napodobuje dokonalost Boha. Básníky však musíme vnímat i v kontextu k ostatním oborům. Nejblíže básnictví je podle Sidneyho morální filosofie. Morální filosofie nás má donutit ke vznešenosti tím, že nás o vznešenosti učí, básníci jsou však na vyšší úrovni, protože vznešenost tvoří sami svým dílem.¹⁷⁵

Sidney v *Obraně poezie* oslavuje fikci a její vliv na čtenáře. Pokouší se o přeměnu soudobého čtenáře silou myšlení a pocitů. Sidneyho hlavním cílem je obrana vytváření smyšlené tvorby a její hodnota. Básníci jsou tvůrci *zlatého světa*. Sidney svou obranu koncipuje proti ostatním ustáleným vědám. Ve své struktuře se dílo stejně jako Aristotelovo vyznačuje teologickým podtextem a komparuje básnictví s ostatními vědami a druhy umění.¹⁷⁶ Na Sidneyho poezie vždy působila jakousi nadpřirozenou silou. Všechna lidská umění jsou založena na studiu přírody, ale na rozdíl od ostatních oborů, básník vytváří svůj vlastní svět, novou přírodu ve formách, které se nikdy

¹⁷³ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 212, 213, 231.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 228, 232.

¹⁷⁵ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 217, 219, 220.

¹⁷⁶ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 4, 6, 30.

v přírodě neobjevily. Básník ukazuje věci pouze tak, jak si je představuje. Bůh podle jeho názoru stvořil člověka tak, aby mohl vytvářet svůj vlastní svět.¹⁷⁷

Sidney také hledá pozici poezie v ohledu na ostatní vědy a druhy umění. Poezie nás učí ctnosti a vede nás k ní. Jak již bylo zmíněno dříve, pro Sidneyho má poezie jako primární cíl nás poučit a potěšit.¹⁷⁸ Sidney brání právě básnictví pro jeho schopnost vzdělávat a potěšit stejně tak jako pro její božský účinek.¹⁷⁹ Poezie vytváří fikci, její krása není pouze v rýmování a veršování, ale i schopnosti vytvořit novou přírodu. Básnictví má vzbuzovat pozitivní emoce a působit na nás. Sidney zobrazuje své osobní pocity ohledně poezie a pokouší se vést čtenáře ke ctnosti. Kromě toho, že básnictví může člověka směřovat ke ctnosti, má i zásadní společenskou funkci.¹⁸⁰

Sidney dále kritizuje ostatní obory a brání poezii proti námitkám, které jsou proti ní vznášeny. Podle Sidneyho se musí poezie postavit tyranii, protože historie a filosofie, které nemají vliv na současný běh událostí, tak neučiní.¹⁸¹ Sidney kritizuje soudobou divadelní tvorbu, která se odklání od klasické jednoty místa a času podle aristotelského výkladu. Dle Sidneyho názoru jsou tragédie spojeny s poezií, ne s historií. Tímto vyvrací námitky těch, kteří oponují, že divadelní hru v aristotelském rámci vytvořit nelze. Pokud srovnáme básníka s historiky a morálními filozofy dojdeme k závěru, že filosof učí lépe daným postupem, ovšem pohnutí, které v nás vyvolává poezie je mnohem silnější. Básnictví je králem mezi vědami. Básník nám nenabízí obskurní definice a složité interpretace, tak jako filosofové a historici. Samotná filosofie si pak často vypůjčuje krásy právě z poezie. Jak již bylo zmíněno, není to jen rýmování a veršování, co tvoří poezii, básník může být ten, jenž je bez veršů, a stejně tak i veršování je možné bez užití rýmů.¹⁸² Poezie se může oprostít od

¹⁷⁷ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 215-217.

¹⁷⁸ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 39, 40, 42.

¹⁷⁹ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. 63.

¹⁸⁰ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 41, 43, 54-56.

¹⁸¹ STILLMAN, Robert E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism*, s. xiii.

¹⁸² ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 226, 227, 233, 243, 244.

přímé závislosti na svém předmětu a musí být nejen definována, ale i preferována.¹⁸³ Nejčastějšími námitkami vůči poezii jsou zaprvé, že existuje množství oborů, nad kterými je lepší trávit čas než nad poezií, za druhé, že je pouze *matkou lží* a zatřetí, že je jen *kojnou neřestí*.¹⁸⁴

Podle těch, kteří proti poezii tyto námitky vznášejí, jsme byli před jejím užíváním plni odvahy, poezie nás však oslabil. Sidney věří, že ze všech spisovatelů pod sluncem jsou básníci nejmenšími lháři. Astronomové a lidé zabývající se geometrií mohou sotva uniknout lžím, pokud si vezmou za úkol zabývat se věcmi, které nemohou vědět s jistotou. Lidé ve svých oborech produkují značné množství lží. Básníci však nic netvrdí, a proto nikdy nemohou být lháři. Lhát znamená tvrdit, že je něco pravdou, což je samo o sobě lží. Především historici tvrdí množství věcí, čímž mohou jen těžko uniknout nesrovnalostem. Ale básníci nic netvrdí a nesnaží se nám vnutit, že to, co píší, je pravdou. Historici pro hledání své pravdy v historii mohou plně lhát, ale básník, který hledá pouze fikci, se ničeho takového nedopouští.¹⁸⁵

Sidney je kritický i ke komediím. Nesouhlasí s tím, že soudobí autoři považují humor za zásadní, podle něho existují i jiné prostředky, jak publikum potěšit. Sidney tvrdí, že se smějeme škaredým věcem, které nevzbuzují potěchu, ale jsme potěšeni krásnou ženou, jejíž přítomnost nás ovšem nerozesměje. Proti nářknutím, že poezie kazí náš úsudek, Sidney namítá, že to není poezie, která zneužívá lidskou mysl, ale lidská mysl zneužívá poezii. Poezie může být nejen zneužívána, ale zneužívána také je, a to silou své sladké okouzlující moci. Může dokázat mnohem více než jakákoliv jiná armáda slov a skrývá v sobě mnohá tajemství.¹⁸⁶ Pro Sidneyho jsou emoce zásadní ke správnému morálnímu vývoji. Považuje poezii za uzurpovanou. Silné emoce, které projevuje v *Obraně poezie*, mají za úkol vzbudit stejnou reakci ve čtenáři. Morální pohnutí je pro poezii zásadní. Má to být především srdce, ne mysl, která má být poezií

¹⁸³ BEJBLÍK, Alois – HORNÁT, Jaroslav – LUKEŠ, Milan. *Alžbětinské divadlo : Shakespearovi předchůdci*, s. 119,.

¹⁸⁴ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 234.

¹⁸⁵ Tamtéž, s. 234, 235.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 236, 245, 249.

ovlivněna.¹⁸⁷ Sidneyho postavy pracují na stejné bázi jako například v *Arcadii*, mají za cíl inspirovat lepší chování.¹⁸⁸

Zásadní jsou i Sidneyho názory na anglickou poezii. Sidney se snaží v *Obraně poezie* ustanovit hodnoty poezie v anglickém jazyce.¹⁸⁹ Poezie má podle Sidneyho plnit zejména funkci společenskou a napomáhat svébytnosti utváření anglické národní identity.¹⁹⁰ Anglie nikdy nebyla zemí bez poezie. Veškeré národy jsou podle Sidneyho potěšeny prostřednictvím básnictví. Jako příklad uvádí, že i Homér byl básníkem, který vzkvétal dříve, než samotné Řecko.¹⁹¹ V anglickém prostředí Sidney vyzdvihuje především právě Chaucera pro jeho vliv na anglickou národní poezii.¹⁹² Podle Sidneyho byla latina stejně tak jako anglický jazyk před Vergiliem a Horatiem na velice nízké úrovni.¹⁹³ Co se Sidneyho vrstevníků týče, jediným koho zmiňuje ve svém výčtu je Edmund Spenser. Jmenuje však pouze jeho dílo *The Shepherd's Calendar* a Spenserovo jméno se v *Obraně poezie* neobjevuje. Spenserův jazyk navíc označuje za zastaralý.¹⁹⁴

Podle Sidneyho existují dva druhy veršování. Prvním je staré, které dává zřetel na každou slabiku a podle toho rámuje své verše, a za druhé nové, které prezentuje prostřednictvím hudby. Antická poezie je vhodná spíše pro hudbu. Angličtina je podle Sidneyho mnohem lepší pro poezii než italština, holandština, francouzština a španělština. Angličtina nesleduje do takové míry kvantitu, ale velice přesně přízvuk nebo výslovnost, což ostatní jazyky buďto nemohou udělat nebo záměrně nedělají. Angličtina je zároveň vhodná jak pro starověkou, tak i moderní poezii. Lidé by měli být učeni svému rodnému jazyku ve školách.¹⁹⁵ Sidneyho *Obrana poezie* je dílem, které nejen ustanovuje anglickou poezii, ale i obraz národní kultury. V největší míře

¹⁸⁷ NUTTALL, Anthony David. *Why does tragedy give pleasure?*, s. 18, 22.

¹⁸⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 31.

¹⁸⁹ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 29.

¹⁹⁰ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 34.

¹⁹¹ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 237.

¹⁹² Tamtéž, s. 213, 242.

¹⁹³ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 29.

¹⁹⁴ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 235, 236.

¹⁹⁵ ALEXANDER, Gavin (ed.). *Sidney's The Defence of Poesy and Selected Renaissance Literary Criticism*, s. 248, 249.

však Sidney brání sám sebe. Obhajuje své psaní a patronát, které mohou jít ruku v ruce s životem u dvora.¹⁹⁶

3.6.3 Astrofel a Stella

Dalším Sidneyho literárním dílem je *Astrofel a Stella*, které je prvním z velkých alžbětinských souborů sonetů. Sidney zde projevuje stav mysli a duše milenců, kontrastující impulsy, stejně tak jako silné touhy a frustraci, které pochází z jeho osobní zkušenosti.¹⁹⁷ *Astrofel a Stella* se skládá ze sto osmi sonetů a jedenácti písní.¹⁹⁸ Astrofel je reprezentací Sidneyho a Stella odkazuje na Penelope Deveroux, později Penelope Rich. Penelope Deveroux, která žila mezi roky 1563-1607 se provdala za Roberta Riche v roce 1581. Později následovalo druhé manželství s Charlesem Mountjoyem, který byl údajně již během manželství s Richem jejím milencem.¹⁹⁹ V díle se objevuje motiv neuskutečněné lásky mezi Sidneyem a jeho potencionální manželkou. Projevuje se zde také znatelná melancholie a Sidneyho nejosobnější emoce. Sidney je nejen zklamán svým milostným životem, ale stejně tak i neuspokojivým společenským statutem.²⁰⁰

Mnozí včetně Essexu měli o Sidneyem vysoké mínění a doufali ve sňatek s Penelope Deveroux. Jak často docházelo mezi oběma ke kontaktu, je nejasné. Její manžel Lord Rich po smrti svého otce získal značné bohatství vhodné k jeho příjmení. V této době bylo běžné, že sňatky byly dohodnuté, peněžní stránka hrála často větší roli než skutečné pocity. Sidney nezastával žádnou významnou roli, nedisponoval vhodným titulem a nepocházel z bohaté rodiny.²⁰¹

¹⁹⁶ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 233.

¹⁹⁷ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 948.

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 975.

¹⁹⁹ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 80.

²⁰⁰ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 49, 50.

²⁰¹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 196, 198-200.

Astrofel a Stella působí daleko více propracovaným dojmem než *Obrana poezie*, u které se předpokládá, že byla napsána v kratším časovém úseku. Dílo bylo pravděpodobně napsáno ve stejném období jako *Obrana poezie*, tedy mezi roky 1582-1583.²⁰² Sidney byl vždy známý tím, že chránil své soukromí. *Astrofel a Stella* je však naprostým opakem této premisy a ukazuje jeho skutečné emoce. Sám Sidney pravděpodobně nikdy nezamýšlel, že by bylo jeho dílo prezentováno širokému publiku.²⁰³ *Astrofel a Stella* ukazuje mnohem temnější a osobnější emoce než *Obrana poezie*. Dílo bylo napsáno pro dívku, se kterou se nikdy neoženil. *Astrofel a Stella* jako dílo pravděpodobně nekolovalo ani v Sidneyho blízkém okruhu. Nemůžeme však s jistotou vědět, jestli Sidney Penelope vůbec kdy miloval a jestli jsou jeho pocity projevené v díle skutečné. *Astrofel* často působí jako, že ve skutečnosti zamilovaný není.²⁰⁴ Sidney má od lásky jistý ironický odstup. V díle můžeme také sledovat podobné myšlenky, které je možné nalézt i v *Obraně poezie*.²⁰⁵

Nejvýraznější vodítko k tomu, že je dílo opravdu věnováno Penelope Rich, se objevuje v sonetech 24 a 37. V sonetu 24 zazní:

*Bohatý hlupák dílem Štěstěny
Však nejsličnější perly lásky sbírá
A vlastní špínou krásu pošpíní.²⁰⁶*

Sonet 37 poté pokračuje:

²⁰² DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 232.

²⁰³ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 975.

²⁰⁴ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 182, 238, 239, 242, 247.

²⁰⁵ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 52.

²⁰⁶ SIDNEY, Philip. *Astrofel a Stella*, s. 30.

*Ač bohatá je bohatstvím tím vším,
Jež požehnáním v životě je, má
Přec jednu vadu – že je Bohatá.²⁰⁷*

Tato část jasně odkazuje na jméno Rich (bohatý). Je zřejmé, že tímto Sidney odkazuje právě na příjmení Rich. *Obrana poezie* je do značné míry politickým dílem a Sidney se nevyhýbá této tématice a aktuální mocenské situaci na evropském kontinentu ani v tomto díle. Sidney během svých let strávených na kontinentu navštívil mimo jiné i Maďarsko, které bylo v konfliktu s otomanskými Turky.²⁰⁸ Na svou zkušenost odkazuje v sonetu 30, kde se tato tematika objevuje v největší míře:

*Bude turecký měsíc dorůstat
A vtrhne ještě letos na křesťany?²⁰⁹*

Dále pak ve stejném sonetu pokračuje i otázkami ohledně budoucnosti Francie a odkazuje na Williama Oranžského:

*Sjednotí se Francie v jeden stát?
Co teď učiní pyšné Nizozemí,
Když mnohé pevnosti jsou popleněny?
Mohou na oranžový strom spoléhat?²¹⁰*

²⁰⁷ SIDNEY, Philip. *Astrofel a Stella*, s. 43.

²⁰⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 65.

²⁰⁹ SIDNEY, Philip. *Astrofel a Stella*, s. 36.

²¹⁰ Tamtéž, s. 36.

Oranžový strom pak odkazuje právě na Williama Oranžského. V sonetu 83, nazvaném pro špačka Filipa pak Sidney otevřeně vystupuje proti nenáviděným Španělům a konkrétně se obrací na Filipa II., kterému tímto vyhrožuje:

A proto kloveš do růžových rtíků,

Abys nektar lásky vysál snáz?

*Zmiz Filipe, nebo ti srazím vaz!*²¹¹

Sidney je velice precizní. Slovo láska se objeví v *Astrofelovi a Stelle* přesně sto osmkrát odpovídající sto osmi sonetům. Slova láska nebo milovat se v českém překladu objevují ve stejném počtu.²¹² Nejčastěji se pak slovo láska objevuje v sonetu 62, kde je možné je nalézt hned devětkrát.²¹³ Astrophelova identita je vždy křehká. Zajímavé je, že Astrophel a Stella se v sonetech setkají pouze třikrát.²¹⁴ Sidneyho dílo působí spíše jako sexuální než politická frustrace. Jeho síla byla i v umění mlčet a obecně schovat svůj hlas v situacích, kdy se jednalo o nejlepší možnou volbu. V tomto díle se však rozhodl k pravému opaku.²¹⁵

Zajímavé je i srovnání tezí představených v *Obraně poezie* v kontrastu s *Astrofelem a Stellou*. Zatímco poezie, kterou Sidney bránil, byla hrdinská, jeho vlastní byla milostnou, napsanou z vlastní zkušenosti. Právě v tomto díle se projevuje dříve zmíněná inspirace Sidneyho tvorby ženskými vzory. Astrofel v tomto díle přiznává, že je obdivovatelem žen a jejich blízkou společností si nadmíru užívá.²¹⁶ Sidney používal ve fikci sám sebe jako Astrofela a Philisida. Tyto postavy nám tedy dávají možnost přiblížit se Sidneymu v jeho textu.²¹⁷

²¹¹ SIDNEY, Philip. *Astrofel a Stella*, s. 89.

²¹² DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 231, 232.

²¹³ SIDNEY, Philip. *Astrofel a Stella*, s. 68.

²¹⁴ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney : The Literary Response to Sir Philip Sidney 1586-1640*, s. 17, 21.

²¹⁵ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 238, 239.

²¹⁶ Tamtéž, s. 20, 223.

²¹⁷ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 74.

Závěrem lze říci, že rozbor Sidneyho díla nám ukazuje jeho literární rozsah a množství různých druhů tvorby, kterými se zabýval a ovlivnil jimi následující generace autorů. Jeho *Arcadie* je dílem, které bylo mnohokrát vydáno a současně napodobováno. *Obrana poezie* se stala jedním z nejzásadnějších děl o teorii básnictví a *Astrofel a Stella* je souborem sonetů, který se stal díky Sidneymu oblíbeným literárním žánrem v anglickém prostředí.

4 Mary Sidney

První osobností ze Sidneyho intelektuálního prostředí, na kterou se zaměřím, je Mary Sidney. Pro tuto práci je zásadní především svou snahou o dokončení Sidneyho literárního díla. Soustředit se budu jak na její život, tak především na překladatelskou činnost a dokončení Sidneyho *Arcadie* a *Žalmů*, čímž přispěla k zachování literárního odkazu svého bratra.

4.1 Život a manželství

Mary Sidney Herbert, později hraběnka z Pembroku, která se jako jediná ze čtyř dcer v rodině dožila dospělosti, se narodila 27. října 1561 v Tickenhallu a byla tedy o sedm let mladší než její bratr. Všichni synové v rodině byli vyučováni ve Shrewsbury, ale studium dívek probíhalo na rozdíl od mužských potomků prostřednictvím domácí výuky. Mary Sidney mluvila italsky, francouzsky, latinsky a pravděpodobně do určité míry znala i řečtinu a hebrejštinu. Od svých čtrnácti let trávila značnou část svého času u královského dvora, kde získala mnoho společenských i politických zkušeností.²¹⁸

Významným milníkem v jejím životě se stalo její manželství s Williamem Herbertem. William Herbert, druhý hrabě z Pembroku byl zámožným mužem, vlastnícím velké množství pozemků v Anglii i Walesu. Mary Sidney tak uzavřela nejúspěšnější manželství ze svých sourozenců. Herbertovi bylo v době sňatku čtyřicet pět let, Mary Sidney pouze patnáct. Philip Sidney se v době, kdy bylo manželství uzavřeno, stále nacházel na kontinentu, a svatby se tedy nezúčastnil. Herbert byl dříve již dvakrát ženatý, ovšem bez jakéhokoliv potomstva. Manželskému páru se narodily celkem čtyři děti. Jejich syn William jako první, 8. dubna 1580. Dalšími potomky byly Katherine (1580), Anne (1583) a Philip (1584). Katherine zemřela v roce 1584, jen několik hodin

²¹⁸ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 2, 5-7.

před narozením Philipa.²¹⁹ Její manželství značně posílilo rodinnou prestiž. I přes svůj nový titul hraběnky z Pembroke si však udržela svou literární identitu jako Sidney.²²⁰ Mary Sidney v posledním průvodu zesnulého bratra reprezentoval právě její manžel.²²¹

Rodina byla dobře známa pro svůj patronát literárních autorů. Významné rodinné sídlo, kde mimo jiné vznikla i podstatná část Sidneyho *Arcadie*, se nacházelo ve Wiltonu. V 90. letech 16. století bylo Mary Sidney věnováno značné množství děl a stejně tak i jejímu bratru Robertovi, který žil v Penshurstu.²²² Ve stejné době byl její manžel často nemocen a zemřel v lednu roku 1601.²²³ Mary Sidney byla patronkou především těch, kteří stejně jako ona uctívali Sidneyho památku. Mezi tyto autory patří například Edmund Spenser nebo Thomas Moffet.²²⁴ Po smrti jejího bratra se literární potomci Sidneyho nejdříve obraceli na jeho mužské příbuzné a blízké přátele, byla to však právě Mary Sidney, která se stala hlavním dědicem jeho díla a postarala se nejen o zachování památky svého bratra, ale současně po smrti obou svých rodičů uctila celou svou rodinu.²²⁵

Po smrti jejího manžela v roce 1601 neexistují žádná dochovaná díla kromě její korespondence. Po smrti královny Alžběty pak Mary Sidney ztrácí značnou část svého společenského vlivu a roli patrona taktéž přebírají jiní. Mary Sidney zemřela 25. září. 1621. Její pohřeb proběhl na stejném místě jako jejího bratra, tedy v St Paul's Cathedral, její hrob je však vedle Williama Herberta v Salisbury Cathedral. Mary Sidney byla první anglickou ženou, která dosáhla uznání díky své básnické tvorbě.²²⁶

²¹⁹ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 8, 9.

²²⁰ Mary (Sidney) Herbert, Countess of Pembroke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 993.

²²¹ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 10.

²²² Mary (Sidney) Herbert, Countess of Pembroke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 993.

²²³ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 68, 69.

²²⁴ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 11.

²²⁵ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 81.

²²⁶ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 18, 20, 21.

4.2 Literární tvorba, vydání Sidneyho děl a překladatelská činnost

Mary Sidney se po smrti svého bratra stala hlavním dědicem jak jeho literární práce, tak i příjmení Sidney.²²⁷ Na rozdíl od svého bratra, který se uznání za svá díla dočkal až po své smrti, byla Mary Sidney jako autorka dobře známá již během svého života. Její úspěch je o to pozoruhodnější, že k němu došlo v době, kdy byla tvorba ženských spisovatelek spíše vzácností. Přispělo k tomu především pět faktorů. Těmi byly její společenská poezie, vysoká úroveň vzdělání, prosazení se jako vzor pro budoucí ženské autorky, umění propagovat sama sebe a především její práce na dokončení Sidneyho díla. K rozšíření jejích prací přispěla nejvíce právě skutečnost, že o dílo Philipa Sidneyho byl díky kultu jeho osobnosti značný zájem. Všechna její díla vznikla v období dvanácti let a její literární činnost skončila krátce po smrti Williama Herberta v roce 1601.²²⁸ Nejvýraznějším milníkem její literární tvorby se stalo období mezi roky 1590-1593, a to ve třech různých ohledech. Prvním byla editace Sidneyho *Arcadie*, druhým dokončení jeho *Žalmů* a třetím její vlastní překlady Mornaye a Garniera.²²⁹

Již během Sidneyho života byla podpora Mary Sidney pro jeho tvorbu zásadní. Její vliv je patrný i v samotné *Arcadii*. Byla právě ona, která mu poskytla místo a čas k tvorbě ve Wiltonu. Sidney se jí odvděčil tím, že své rozsáhlé dílo pojmenoval *The Countess of Pembroke's Arcadia*. Je pravděpodobné, že by Mary Sidney bez vzoru svého bratra nebrala vlastní literární tvorbu příliš seriózně. Zkompletování jeho díla se však stalo jejím hlavním úkolem. Sidneyho tvorba během jeho života kolovala jen v rukopisné podobě. Mary Sidney pak záměrně i během revidování jeho díla ponechala některé texty pouze v rukopisech a pečlivě vybírala, které se dostanou do tisku.²³⁰

²²⁷ Mary (Sidney) Herbert, Countess of Pembroke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 993.

²²⁸ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 1, 11.

²²⁹ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 84.

²³⁰ Tamtéž, s. 81, 82.

V roce 1591 se objevila v tisku neautorizovaná a nedokonalá verze *Astrofila a Stelly* z neúplného rukopisu. Mary Sidney se právě v této době rozhodla, že se do tisku od této chvíle musí dostat pouze kompletní a editovaná Sidneyho díla. První prací, která spatřila světlo světa, byla *Arcadie*. Jejím pomocníkem při práci byl Hugh Sanford.²³¹ Text vyprodukovaný Mary Sidney v roce 1593 pak přidává Sidneyho neukončené *Arcadii* i závěr.²³² *Arcadie* byla napsána podle slov jejího bratra, na její požadavek. *Arcadie* vydaná Mary Sidney, byla tedy nyní jak napsána pro ni, tak do stejné míry i jí samotnou. Skutečnost, že práce byla vydána někým s příjmením Sidney, zájmu o toto dílo jen přispěla. Historické zdroje napovídají, že Mary Sidney napsala další díla, která však nepřežila.²³³ Pravděpodobně byla zničena při požáru jejího sídla ve Wiltonu v polovině 17. století.²³⁴ Mary Sidney se zabývala i překladatelskou činností. Překlady byly u ženských autorek nejčastějším způsobem jak se literárně realizovat. Mary Sidney přeložila dílo Roberta Garniera s názvem *Antonius a Discourse of Life and Death* od Phillipa de Mornay.²³⁵ Toto dílo bylo vydáno hned čtyřikrát do roku 1608.²³⁶

Texty ženských autorek v tomto období typicky kolovaly pouze v rukopisné podobě. Mary Sidney je však v tomto ohledu výjimkou. Své jméno vložila na titulní stranu svých překladů Mornaye i Garniera.²³⁷ Mimo těchto děl přeložila i Petrarchův *Triumph of Death*.²³⁸ Mary Sidney byla ve svých překladech inovativní, Garnierovo dílo bylo například přeloženo v blankversu. Její překlady byly velice úspěšné a *Antonius* byl znovu vydán roku 1595 pod názvem *The Tragedy of Anthony* a dílo později ovlivnilo i samotného Shakespeara a jeho divadelní hru *Antonius a Kleopatra*.

²³¹ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 27, 28.

²³² ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 89.

²³³ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 12, 28, 36.

²³⁴ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 66.

²³⁵ Mary (Sidney) Herbert, Countess of Pembroke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 993.

²³⁶ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 66.

²³⁷ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 6.

²³⁸ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 97.

Velice oblíbený byl i překlad *A Discourse of Life and Death*, který se do tisku dostal hned několikrát.²³⁹

Překlady děl věnujících se tématice smrti a vyrovnáním se se ztrátou se staly logicky po smrti bratra a obou rodičů jedním z ústředních prvků její tvorby. Překlad Mornayovo *The Discourse of Life and Death* je zřejmou reakcí na smrt jejího bratra. Podle Mornaye se máme naučit jak zemřít, více než jak žít a také jak se na smrt řádně připravit. Stejně tak i překlad *Antonia* souvisí s přípravou na smrt. Petrarchův *Triumph of Death* pro změnu obsahuje dialogy mezi živými a mrtvými. Samotné dílo Mary Sidney je pak dialogem se zesnulým Sidneyem a snahou o to se mu znovu co nejvíce přiblížit. Koncept vyrovnání se se smrtí je tedy ústředním úkolem jejího díla. Je jistým paradoxem, že to byla právě díla o smrti, která vnukla Mary Sidney její básnický život.²⁴⁰

Její překlady byly vytištěny společně roku 1592 a první verze *Arcadie* editovaná Mary Sidney se do tisku dostala o rok později. *Obrana poezie* pak pod jejím dohledem vyšla roku 1595. V roce 1598 pak vyšlo i souborné Sidneyho dílo obsahující *Arcadii*, *Certain Sonnets*, *Obranu poezie* a soubor sonetů *Astrofel a Stella*. Jediné Sidneyho *Žalmy* se do tisku nikdy nedostaly. Literární tvorbu Mary Sidney lze vnímat na několika úrovních, ale především jako práci, která splácí dluh Sidneymu a stejně tak i kompletuje jeho dílo. Podle jejího názoru sice nikdo nemůže jeho dílo adekvátně dokončit, ona se však tomuto úkolu dokáže nejlépe přiblížit. Být nejbliže Sidneymu pro ni znamenalo sloučit do jednoho komplexního souboru jak prvky jeho práce, tak i vlastní tvorby. I přesto, že zpívá Sidneyho labutí píseň, nedokáže se s ním řádně rozloučit, možná pak záměrně. Sidney se projevuje v celém jejím díle, je jeho počátkem i koncem.²⁴¹ Svá díla tvořila tak, aby byla v hranicích klasické tvorby ženských autorek, ale současně svou prací tyto hranice rozšiřovala. Ženské autorky často věnovali svá díla jiným ženám a Mary Sidney bylo věnováno značné množství takových textů. Mary Sidney sice navazovala ve své tvorbě na Sidneyho vzor, ale

²³⁹ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 29.

²⁴⁰ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 102, 103, 121.

²⁴¹ Tamtéž, s. 84, 85, 109, 125-127.

nechala se inspirovat například i Spenserem.²⁴² Informace o vztahu mezi Mary Sidney a Philipem Sidneyem jsou a pravděpodobně navždy zůstanou neúplné. Kompletní korespondence mezi oběma sourozenci není k dispozici, Mary Sidney ji nikdy nezveřejnila.²⁴³

4.2.1 Dokončení Žalmů

Další ze Sidneyho prací, o jejichž dokončení se Mary Sidney postarala, jsou biblické *Žalmy*. Největšího uznání se Mary Sidney dnes dostává právě díky tomuto dílu.²⁴⁴ Dokončila 107 ze 150 Sidneyho žalmů.²⁴⁵ *Žalmy* 1-43 byly zpracovány Sidneyem, ty s číslem 44-150 pak Mary Sidney. *Žalmy* byly velice oblíbeným žánrem v tomto období.²⁴⁶ Mary Sidney dala žalmům soudobou anglickou formu. Dílo kolovalo pouze v rukopisné podobě.²⁴⁷ *Žalmy* byly pravděpodobně Sidneyho posledním literárním dílem. Dílo obecně svědčí více soukromému čtení. Práce je určena spíše mrtvým než živým.²⁴⁸

V *Žalmech* Mary Sidney promlouvá jak svým vlastním hlasem, tak i svého bratra. Z dvanácti přeživších rukopisů *Žalmů* jsou však jen tři věnovány přímo Mary Sidney, ostatní jejímu bratrovi.²⁴⁹ Staly se také modelem, ze kterého v budoucnu vycházeli mnozí autoři 17. století. Dílo nikdy nekolovalo v širokém okruhu a nebylo vytištěno. Práce na *Žalmech*, která začala již na konci 80. let, byla pravděpodobně ukončena

²⁴² Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 14, 16, 17.

²⁴³ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 18.

²⁴⁴ Tamtéž, s. 31.

²⁴⁵ Mary (Sidney) Herbert, Countess of Pembroke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 994.

²⁴⁶ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 16.

²⁴⁷ Mary (Sidney) Herbert, Countess of Pembroke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 994.

²⁴⁸ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 85, 95, 108.

²⁴⁹ Tamtéž, s. 85, 108.

okolo roku 1594.²⁵⁰ Dnes je známo celkem osmnáct přeživších rukopisů *Žalmů*.²⁵¹ Jednotlivé žalmy jsou metricky velmi odlišné. Objevuje se značné množství různých forem v jejich zpracování.²⁵² Hlavním problémem *Žalmů* je, že nikdo je nedokáže dokončit, tak jako by mohl Sidney.²⁵³ *Žalmy* jako celek byly poprvé vytištěny až v roce 1963.²⁵⁴

Jediným dalším dílem Mary Sidney, které se během jejího života dostala do tisku je *A Dialogue between Two Shepherds, Thenot and Piers, in Praise of Astrea*. Dílo bylo napsáno pro královnu Alžbětu. Úctu svému bratrovi poté znovu vzdala v básni *To the Angel Spirit of the Most Excellent Sir Philip Sidney*. V básni oslavuje Sidneyho jako básníka, ne jako vojáka, jak byl často interpretován ostatními. Právě v této básni také věnuje dokončené *Žalmy* svému bratrovi. Svou práci na jeho díle označuje jako výsledek lásky ke svému mrtvému sourozenci. Mary Sidney věří, že její bratr je v nebi a je zde oslavován.²⁵⁵

Skutečnost, že Mary Sidney byla dědicem Sidneyho díla, však vždy neznamenalou pouhé kopírování podle jeho vzoru. V mnoha ohledech se její práce na Sidneyho díle od jeho vlastního stylu odlišuje a Mary Sidney mu tím propůjčuje svůj vlastní hlas. Například žalm 100 je napsán po spenserovském vzoru. Mary Sidney přijímá Sidneyho příklad, ale v detailech se od něj odlišuje.²⁵⁶ Podle jejích slov každý kdo není slepý, vidí pravou hodnotu jejího bratra.²⁵⁷

Lze říci, že význam Mary Sidney pro intelektuální kruh obklopující jejího bratra je zejména ve snaze o dokončení Sidneyho literárního díla. Mary Sidney se postarala o vydání revidované *Arcadie*, která byla původně napsána na její počest a dokončení

²⁵⁰ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 26, 32, 34.

²⁵¹ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 2.*, s. 24.

²⁵² ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 111.

²⁵³ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 22.

²⁵⁴ DRABBLE, Margaret (ed.). *The Oxford Companion to English Literature*, s. 776.

²⁵⁵ HANNAY, Margaret P., KINNAMON, Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 20, 30, 164, 165.

²⁵⁶ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 118, 119, 122.

²⁵⁷ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 23.

významné části biblických *Žalmů*. Kromě dokončení Sidneyho díla se věnovala vlastní překladatelské činnosti děl Mornaye, Garniera nebo Petrarchy. Mary Sidney byla vzdělanou ženou, která podpořila rodinnou prestiž úspěšným manželstvím a současně byla i aktivní i svou pozicí u dvora a jako patronka literárních autorů.

5 Fulke Greville

Další postavou, které se v kontextu Sidneyho intelektuálního kruhu budu věnovat, je Fulke Greville. Nejpodstatnějším bodem pro tuto práci je Grevillův podíl na vytvoření Sidneyho odkazu jako dokonalého dvořana. Dále se zaměřím i na jeho vlastní literární tvorbu.

5.1 Život

Fulke Greville žil mezi roky 1554 a 1628. Narodil ve stejném roce jako Sidney a nastoupil na Shrewsbury ve stejný den jako on. Stal se jeho celoživotním přítelem a životopiscem. Greville pocházel jako většina soudobých autorů ze zámožné rodiny a po studiích na Shrewsbury pokračoval na Cambridge. Stejně jako Sidney byl aktivní v politickém životě nejen v době alžbětinské, ale i jakobínské a za vlády Karla I. Sám se však nikdy neoženil a žádné z jeho děl se do tisku během jeho života nedostalo.²⁵⁸

The Life of Renowed Sir Philip Sidney byl vydán roku 1652, napsán byl ovšem již v brzké jakobínské době pod původním názvem *A Dedication to Sir Philip Sidney*. Dílo se věnuje Sidneyho mládí, jeho velvyslanecké činnosti, cestě na kontinent, jeho politickému uvažování a vojenskou kampaní v Nizozemsku, Fulke Greville od Sidneyho podle svých slov obdržel revidovanou Sidneyho *Arcadii* v roce 1585 před odjezdem do Nizozemí s instrukcemi k jejímu pokračování. Verze publikovaná Grevillem vyšla roku 1590 a setkala se s nelibostí ze strany Mary Sidney.²⁵⁹

Greville následoval Sidneyho vzor jak ve svém díle, tak i životě a postaral se do značné míry o to, jak byl Sidney prezentován veřejnosti. Greville vnímá svůj dluh vůči Sidneymu. Stejně jako Mary Wroth však nenapodobuje jeho styl psaní. Sidneyho dílo je zejména smyšlené, Greville využívá především realitu. Sidney nepoužívá vzory

²⁵⁸ GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 947, 992.

²⁵⁹ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 2.*, s. 51, 52, 89.

reálného světa, ale obrazy své mysli.²⁶⁰ V roce 1628 byl Greville zavražděn svým služebníkem a kolem jeho smrti se objevují jisté nejasnosti. Tímto služebníkem byl Ralph Hayward. Povaha vztahu mezi oběma muži je nejistá. Poté co Hayward pobodal Grevilla, spáchal sebevraždu ve své komnatě. Greville, který zraněním způsobeným svým služebníkem podlehl později a nebyl si vědom Haywardovi smrti požádal, aby nebyl za tento útok stíhán. Tato skutečnost vyvolává jisté pochybnosti o vztahu mezi Grevillem a Haywardem.²⁶¹

5.2 Grevillova literární tvorba

Grevillův soubor sonetů, který za jeho života vydán nebyl, nese název *Caelica*. Dílo je z počátku napsané po Sidneyho vzoru, ale pozdější básně jsou vytvořeny v odlišném stylu a mají spíše filosofický obsah. Greville také napsal několik politických dramát, které stejně jako jeho sonety nebyly určeny k veřejnému hraní.²⁶² Mimo to psal také historické hry, mezi které patří například *Mustapha*, *Alaham* nebo ztracená hra *Antony and Cleopatra*. Na rozdíl o Sidneyho je jeho poezie úzce spojena s historií a filosofií. Grevillova verze *Arcadie* vyšla roku 1590, tehdy ještě ve spolupráci s Mary Sidney, jejichž pozdější vztah pravděpodobně nelze považovat za ideální.²⁶³

Greville si nejdříve vzal za úkol postarat se o Sidneyho dílo a až později o jeho životní odkaz.²⁶⁴ Jeho dílo o Sidneyho životě nese název *Life of Sir Philip Sidney*.²⁶⁵ Tato práce poprvé vyšla roku 1651 pod názvem *The Life of Renowned Sir Philip Sidney*. Greville splácí svůj dluh Sidneymu a současně jej představuje jeho budoucímu publiku.²⁶⁶ Na díle o Sidneym začal pracovat okolo roku 1610, tedy více než dvě

²⁶⁰ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 221, 222, 225, 226.

²⁶¹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 240.

²⁶² Fulke Greville, Lord Brooke. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 992.

²⁶³ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 88, 226, 227, 230.

²⁶⁴ Tamtéž, s. 231.

²⁶⁵ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 300.

²⁶⁶ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 234.

desetiletí po Sidneyho smrti. Greville byl nejen někým, kdo následoval Sidneyho dílo, ale neustále revidoval i to své. Hlavní teze jeho vlastních prací se v průběhu času obměňují. Dílo věnované Sidneymu ukazuje nejen Sidneyho život, ale i Grevillovy politické ideály.²⁶⁷

Do stejné míry jako Sidneymu vzdával Greville svým dílem hold i královně Alžbětě. Sidneyho a Alžbětu prezentuje jako příklady pro další generace. Greville se svým dílem přibližuje svému zesnulému příteli. Sidney je mrtev a podle Grevilla se bezesporu nachází v nebi. Jeho dílo je určeno Sidneymu a je tak do značné míry nepřístupné komukoliv jinému. Není jisté, jestli Greville ukazuje Sidneyho v jeho skutečné podobě nebo jako idealizovanou postavu své mysli. Sidneyho je nutné vnímat jistým způsobem za přítomného v celém Grevillově díle. A je to právě Grevillův Sidney, který je nám dnes prezentován.²⁶⁸

Význam Grevilla pro Sidneyho intelektuální kruh tkví především v jeho snaze o uchování Sidneyho odkazu. Dílem *The Life of Sir Philip Sidney* Greville zprostředkoval Sidneyho osobnost. Nelze však s jistotou říci jestli se jedná o skutečného Sidneyho nebo zidealizovaného Grevillem. Stejně jako Mary Sidney se Greville do jisté míry snažil o dokončení Sidneyho literárního díla. I pod jeho záštitou vyšla jedna z verzí *Arcadie*. Jeho vlastní literární tvorba zůstala stejně jako u Sidneyho nevydána. Greville psal především politická dramata a také soubor sonetů *Caelica*.

²⁶⁷ DRABBLE, Margaret (ed.). *The Oxford Companion to English Literature*, s. 434.

²⁶⁸ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 238, 241, 242, 255, 261.

6 Robert Sidney

Poslední osobností ze Sidneyho vnitřního intelektuálního kruhu, kterou se budu zabývat, je Robert Sidney. V této části práce se zaměřím především na jeho společenskou činnost, která na Sidneyho úzce navazuje, ale také na jeho vlastní básnickou tvorbu.

6.1 Život

Robert Sidney byl mladším bratrem Philipa Sidneyho a jeho životní dráha se značně podobá té, kterou se vydal jeho starší sourozenec. Jako nejstarší přeživší syn se Robert Sidney stal hlavní mužskou postavou v rodině po smrti svého otce a bratra. V roce 1589 pak převzal pozici svého bratra ve Flushingu.²⁶⁹ Robert Sidney se vydal na kontinent jako jeho bratr v roce 1578, taktéž pod záštitou Huberta Langueta.²⁷⁰ Podobně jako jeho bratr studoval na Oxfordu. Jeho život je zdokumentován stejně dobře jako jeho staršího bratra. Období mezi lety 1582-1585 je jediným, ze kterého se o jeho životě nachází jen malé množství informací.²⁷¹ Robert sbíral na svých cestách knihy po vzoru svého bratra. Několik z nich, především historických, zůstalo zachováno.²⁷²

V roce 1584 se Robert Sidney oženil s Barbarou Gamage a o rok později byl stejně jako jeho bratr poslán do Nizozemska. Během roku 1586 zemřeli oba jeho rodiče i bratr a ve stejném roce se Sidney stal rytířem. Finanční výdaje spojené s úmrtím jeho otce a bratra se nedotkly jen Walsinghama, ale i Sidneyho.²⁷³ Po smrti obou rodičů a

²⁶⁹ DRABBLE, Margaret (ed.). *The Oxford Companion to English Literature*, s. 933.

²⁷⁰ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 2.*, s. 9.

²⁷¹ Tamtéž., s. 93.

²⁷² Tamtéž., s. 9.

²⁷³ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 151, 152, 153.

staršího bratra se stal Robert Sidney hlavou rodiny v pouhých dvaceti dvou letech.²⁷⁴ Jak již bylo zmíněno, valnou část svého života strávil Sidney ve Flushingu. Flushing byl jedním z anglických měst, které bylo Anglii darováno jako platba za výdaje vložené do boje proti Španělům. I přes kultovní odkaz svého bratra, po něm Sidney pojmenoval až své čtvrté dítě. Jeho dcera Philipa se narodila roku 1594.²⁷⁵

Ben Jonson žil několik let v Sidneyho panství v Penshurstu a na jeho počest napsal dílo *To Penshurst*.²⁷⁶ Sidney byl od mládí vychováván k následování vzoru svého bratra.²⁷⁷ Jeho první žena Barbara Gamage zemřela roku 1621. Robert se podruhé znovu oženil 1626 se Sarah Smythe, později téhož roku zemřel v Penshurtu.²⁷⁸ Sidneyho pozice guvernéra ve Flushingu mu nedovolovala trávit mnoho času v domácím prostředí a jeho povinnosti byly rozděleny mezi Anglií a Nizozemskem.²⁷⁹

6.2 Básnická tvorba

Básnické dílo Roberta Sidneyho bylo objeveno a rozpoznáno jako jeho až v roce 1973 a vydáno roku 1984.²⁸⁰ Sidneymu poezie poskytla příležitost vyjádřit se o osobním životě, stejně tak jako o tom politickém. Je pravděpodobné, že jeho publikem byla pouze jeho sestra a dcera Mary Wroth.²⁸¹ Robert Sidney psal sonety a písně, podobně jako jeho bratr v dílech *Astrofel a Stella* a *Certain Sonnets* a stejně jako jeho bratr experimentuje s užitím různých forem básní. V jistých ohledech je však Sidneyho poezie odlišná. Je pro něho problematické prosadit se vůči svému bratrovi. Jen minimálně pak svým dílem k Sidneymu promlouvá. Je si však na druhou stranu dobře vědom dluhu vůči svému bratrovi. Jeho sonety jsou napsány po Petrarchově vzoru.

²⁷⁴ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 94.

²⁷⁵ Tamtéž, s. 151.

²⁷⁶ The Early Seventeenth Century. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 1244

²⁷⁷ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 160, 164.

²⁷⁸ HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 1.*, s. 99.

²⁷⁹ Tamtéž., s. 95.

²⁸⁰ Tamtéž, s. 93.

²⁸¹ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 162.

Petrarkovský soubor sonetů vznikl pravděpodobně mezi roky 1596-1597.²⁸² Dnes známý rukopis byl spíše jen pracovní verzí. Vyznačuje se odlišným číselným systémem. Podobně jako u *Žalmů*, které vydala Mary Sidney, se zde objevují různé formy básní a množství odlišných veršů. Robertův soubor básní byl věnován právě jeho sestře. V jeho básních se objevuje tematika jeho válečných zkušeností, bratrova smrt, melancholie a stesk po domovu a jeho manželce.²⁸³

Robert Sidney také napsal šedesát sedm básní věnovaných své sestře. Jeho básně však ještě více než ty napsané jeho bratrem, nebyly určeny k veřejnému čtení. Sidneyho poezie nebyla nejspíše nikdy známa širšímu publiku, ale přesto byly některé z jeho básní během života zhudebněny. Přesto, že z hlediska poezie byl jeho starší bratr nedostizitelný, ve společenských a politických ohledech se mu Sidney zdatně vyrovnal. Baronství, kterého se mu za vlády Alžběty dosáhnout nepodařilo, následovalo jen krátce po její smrti a nástupu nového krále a Sidney postupně stoupal po společenském žebříčku. Největší část jeho poezie lze pravděpodobně datovat do 90. let 16. století. Básně z počátku 17. století nejspíše také existovaly, ale nebyly nikdy nalezeny. Pro Sidneyho bylo problematické projevit svůj vlastní hlas a vyhranit se oproti svému staršímu bratrovi. Jeho společenská dráha je však podobná té, kterou si zvolil Philip Sidney.²⁸⁴

Význam Roberta Sidneyho pro intelektuální kruh jeho bratra tkví především v jeho společenské činnosti. Stejně jako jeho starší bratr absolvoval cestu na kontinent pod záštitou Huberta Langueta, byl úspěšným dvořanem a aktivně se zapojil do vojenského konfliktu v Nizozemsku stejně jako Philip Sidney. Robert Sidney ukazuje, že odkaz jeho bratra nebyl pouze literární. Vlastní básnická tvorba Roberta Sidneyho na jeho bratra nenavazuje. V jeho díle se projevují především osobní emoce.

²⁸² HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to the Sidneys Vol. 2.*, s. 242.

²⁸³ Tamtéž., s. 243, 244.

²⁸⁴ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 159, 179, 185, 186, 191, 192.

7 Edmund Spenser

První osobností ze Sidneyho vnějšího intelektuálního okruhu, kterou se budu zabývat, je Edmund Spenser. Úsek práce věnovaný Spenserovi bude věnován jeho společenské i literární činnosti. Zaměřím se především na díla *The Faerie Queene* a *The Shepherds Calender*, v nichž se budu zabývat zejména Spenserovou verzí anglického jazyka a jeho vlivem na národní poezii a poetiku.

7.1 Život

Edmund Spenser se narodil pravděpodobně roku 1552 v Londýně.²⁸⁵ Spenser byl podobně jako Sidney literárně i společensky činnou osobností. Výrazný rozdíl je ovšem v rodinném zázemí obou autorů.²⁸⁶ Na rozdíl od valné většiny soudobých autorů se nenarodil do vznešené či zámožné rodiny. O to více lze však jeho úspěch považovat za úctyhodný. Spenser se stal jedním z nejvýznamnějších básníků své éry, čehož dosáhl i přes finanční zábrany. Stejně tak se mu dostalo i kvalitního vzdělání. Studoval jak na Oxfordu, tak i na Cambridge. Právě na Cambridge se seznámil se svým blízkým přítelem Gabrielem Harveyem, další z velkých osobností alžbětinského období. Poprvé se jeho sen o království anglického jazyka objevuje právě v dopise Harveymu z roku 1580. V průběhu 70. let zastával Spenser funkci Leicesterova sekretáře. Nejspíše během této doby se seznámil s Philipem Sidneyem a Edwardem Dyerem. Spenser byl během svého života ovlivněn puritánskými intelektuály, především pak během svých studií, ale přesto zůstal po celý svůj život protestantem. Tato skutečnost připomíná Sidneyho, který měl i přes své protestantské ideály blízko katolickému intelektuálnímu prostředí.²⁸⁷

²⁸⁵ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 705.

²⁸⁶ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 57.

²⁸⁷ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 705, 706.

Dalším bodem Spenserova díla je otázka anglického národa a společnosti. Spenser usiluje o vytvoření království anglického jazyka po vzoru antického Řecka. Anglie byla impériem bez struktury a Spenser usiloval o změnu této situace. Přestože se do značné míry postaral o rozvoj anglické národní identity, nebyl to pouze Spenser, ale i celá generace autorů, která usilovala o stejný cíl. Anglická společnost podle Spensera měla za úkol se identifikovat po vzoru královny a vytvořit jednotnou kulturu společnosti. Tento rozvoj anglické společnosti spočíval nejen v její schopnosti se jednotně identifikovat, ale současně i ve vytvoření jednotných zákonů a náboženské struktury.²⁸⁸

Roku 1580 Spenser získal významnou pozici v Irsku, kde později strávil většinu své kariéry. Na počátku 90. let byl Spenser vdovcem a svou druhou ženu Elizabeth Boyle si vzal během roku 1594. O rok později vydal *Amoretii* a *Epithalamion*, které jí věnoval. Tato díla jsou Spenserovou reflexí jeho zkušeností u dvora, stejně tak jako jeho druhého manželství. Obě díla mají pozitivní podtext oslavující šťastnou lásku, což bylo pro sonety v této době značně netypické. Ve svém díle zobrazuje i krásy irské krajiny a kultury. Mezi taková díla patří například *View of the Present State of Ireland*. Za své zásluhy později získal rozsáhlé panství v Munsteru. V roce 1598 došlo na tomto místě k povstání. Spenser a jeho žena dokázali uprchnout, ale při požáru rodinné rezidence pravděpodobně zemřelo jejich malé dítě. Sám Spenser zemřel ve Westminsteru 13. ledna. 1599 a byl pohřben v blízkosti svého oblíbeného Chaucera.²⁸⁹

7.2 Spenserova literární tvorba

V roce 1590 vyšly první tři knihy *The Faerie Queene*. Toto dílo zaujalo samotnou královnu, která se stala jeho patronkou. Krátce poté vydal Spenser soubor básní *Complaints* a další pastýřské dílo *Colin Clouts Come Home Againe* (1595). Soubor všech šesti knih *The Faerie Queene* vyšel v roce 1596 s drobnými změnami v první a

²⁸⁸ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 6, 8.

²⁸⁹ GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 706, 707, 902.

třetí knize. Spenser inspiroval i řadu autorů během následujících století. Mezi ně patří například Shelley, Byron nebo Keats.²⁹⁰

Hlavním rozdílem mezi Spenserem a Sidneyem byla skutečnost, že Sidney nikdy nestál o publikování svých děl, ale Spenser naopak vybudoval svou společenskou pozici právě na literární tvorbě.²⁹¹ Spenser oslavuje anglický národ a jeho kulturu, ale současně usiluje o její zdokonalení.²⁹² V době kdy Spenser začal psát svá díla, byla struktura anglické poezie na velice nízké úrovni a čerpala svou inspiraci z lépe ustanovených disciplín a literatury jiných národů. Spenser se snažil vytvořit království svého jazyka pro Angličany, tak jak jej měli Řekové.²⁹³

Sidney ve své *Obraně poezie* kritizuje Spenserův zastaralý jazyk. Užití archaického jazyka po Chaucerově vzoru však bylo Spenserovým záměrem. Jeho dílo bylo i díky tomuto důvodu vždy tištěno v jeho originální podobě.²⁹⁴ Již v 18. století bylo Spenserovo dílo vnímáno v kontextu jeho zastaralého jazyka místo soudobé tvorby. Jeho práce reprezentuje romanci a rytířství. Je tedy blíže středověké tvorbě než svým současníkům. Spenserova hlavní síla byla v poezii určené vznešenému publiku.²⁹⁵ Spenserova rozsáhlá báseň *The Faerie Queene* byla vytištěna v letech 1590 a 1596. *The Faerie Queene* je jednou z nejúspěšnějších prací anglické hrdinské poezie 16. století. Dílo v sobě kombinuje mnoho různých oborů včetně romance, komedie a filosofie. Využití různých oborů bylo typické pro anglické básníky.²⁹⁶ Spenser vzdává svým dílem hold královně především v tomto díle a označuje ji za panenskou královnu provdanou za svou vlast.²⁹⁷ Právě *The Faerie Queene* ukazuje zásadní rozdíl mezi Sidneyho a Spenserovou tvorbou. Zatímco Spenserovo dílo je otevřenou chválou

²⁹⁰ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 706, 707.

²⁹¹ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 59.

²⁹² Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 706.

²⁹³ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 24, 25.

²⁹⁴ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 706.

²⁹⁵ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 41, 53.

²⁹⁶ Introduction. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 491, 506.

²⁹⁷ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 59.

královny a Anglie a určené od počátku k tisku, Sidney je naopak autorem, jehož hlas zůstává až do jeho smrti ukrytý.²⁹⁸

The Faerie Queene je epickou básní zabývající se postavou krále Artuše, který se vydává hledat královnu víl. Dvanáct částí je věnováno dvanácti ctnostem.²⁹⁹ V díle se objevuje množství paralel se skutečnými událostmi Spenserovy doby. Mezi ně patří například vztah mezi Anglií a Irskem, osoba královny Alžběty i její sestry Marie, válka se Španělskem nebo anglická reformace. Tyto paralely musely být čtenářům v jeho době zřejmé. Stejně jako Vergilius přechází od pastýřské poezie k poezii epické. Díla zakládající na Vergiliově vzoru vznikaly již dříve například v Itálii nebo Portugalsku. Spenser spojuje středověkou tradici a soudobou tvorbu. Jeho dílo pracuje na několika úrovních. Snaží se nalézt nejvznešenější lidské hodnoty a v jeho díle se na rozdíl od toho Sidneyho objevuje množství magických postav a je plné záhadného. Spenser se dále zabývá tematikou dobra a zla, stejně tak jako tím, jak je možné nalézt pravou krásu. Celé dílo je napsáno Spenserovou strofou. Kniha je oslavou hrdinství a současně i neustálého lidského boje se zlem.³⁰⁰ Ve Spenserově korespondenci s Harveyem je možné nalézt hlavní vzory, které inspirovaly Spenserovu *The Faerie Queene*. Těmi jsou jeho zkušenosti získané časem stráveným u dvora, vliv Leicestera a soudobí básníci jakými jsou Sidney, Harvey nebo Greville.³⁰¹

Spenser se snaží vyučovat příkladem, ne za pomoci předem určených pravidel. Stejně myšlenky je možné vidět i v Sidneyho *Obraně poezie*. Stejně jako Sidney usiluje o vhodnou morální výchovu, která plní podstatnou společenskou funkci.³⁰² Spenserův jazyk mu taktéž dovolil zabývat se skrytě tématy soudobé společnosti, jakými byla například Alžbětina negativní politika vůči puritánům.³⁰³ Spenserův *The Shepherds*

²⁹⁸ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 17.

²⁹⁹ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 59, 60.

³⁰⁰ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 714-716.

³⁰¹ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 14, 15.

³⁰² KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 60, 61.

³⁰³ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 708.

Calender vyšel roku 1579 a byl věnován Sidneymu.³⁰⁴ Dílo spadá do žánru pastýřské poezie. Ta je specifická tím, že je situována mezi pastýři a zdárně v sobě spojuje jinak neslučitelná témata. Ve Spenserově díle například spojuje idylický svět s tím politickým. Příkladem vzoru pastýřské poezie jsou například Vegiliovi *Eclogues*.³⁰⁵ *The Shepherds Calender* je stejně jako *The Faerie Queene* rozdělen do dvanácti částí a taktéž se zabývá teorií poezie. Stejně jako Sidney zde Spenser poukazuje na božský původ poezie.³⁰⁶ Spenser užívá zastaralý jazyk, čímž vzdává hold svému oblíbenému Chaucerovi. Právě za toto užívání archaického jazyka jej Sidney kritizuje. Dílu se později i od Bena Jonsona dostalo značné kritiky. Spenser ve svém díle *The Shepherdes Calender* následuje prvky, které byly typické již v antickém Římě. V díle také experimentuje s různými způsoby užití jazyka.³⁰⁷

Spenser byl obdivovatelem královny Alžběty. Hlavním argumentem ve prospěch královny je podle Spensera víra, že ctnost vyskytující se ve vznešené pokrevní linii je dědičná.³⁰⁸ Alžběta, Sidney a Spenser byly osobnosti, ke kterým se vzhlíželo i v jakobínském období, kdy stále probíhala nostalgie po vládě Alžběty.³⁰⁹ Spenser uznává anglickou historii a věří v její světlou budoucnost.³¹⁰ Na druhou stranu se však jeho práce vymyká soudobých tendencím vytvořit moderní anglický stát.³¹¹ Dvanáct částí *The Shepherdes Calender* je pojmenováno podle měsíců v roce. Poezií a úkolem básníků se Spenser zabývá v části nazvané Říjen. Spenser i v tomto díle vyzdvihuje kladné morální kvality.³¹² Sidney a Spenser mají bezesporu značnou zásluhu na vývoji anglické poezie. Zasloužili se především o metrický rozvoj poezie.³¹³ Stejně tak jako

³⁰⁴ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 706.

³⁰⁵ Tamtéž, s. A69.

³⁰⁶ KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění*, s. 61.

³⁰⁷ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 706, 708.

³⁰⁸ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 57.

³⁰⁹ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 129.

³¹⁰ Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 715.

³¹¹ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 58.

³¹² Edmund Spenser. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 708, 714.

³¹³ HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood : The Elizabethan Writings of England*, s. 26, 31-33.

Sidney byl pro inspiraci pozdějších autorů podstatný i Spenser, jehož styl byl často napodobován. Spenser Sidneyho opravdu znal, ne jako ostatní, kteří pro něj truchlili.³¹⁴

Edmunda Spensera jsem do této práce zařadil především pro jeho snahu o zdokonalení anglického jazyka. Totožný cíl měl i Philip Sidney. Spenser nebyl členem blízkého okruhu Sidneyho, ale osobně jej znal. Pro účely této práce jsem zařadil Spensera do intelektuálního kruhu především kvůli jeho snaze o zlepšení národního jazyka. Hlavním rozdílem mezi oběma autory je skutečnost, že literární tvorba byla pro Spensera na rozdíl od Sidneyho způsobem obživy. Mezi jeho nejvýznamnější díla patří *The Faerie Queene* a *Shepherds Calendar*.

³¹⁴ DUNCAN-JONES, Katherine (ed.). *Sir Philip Sidney, courtier poet*, s. 65, 71.

8 Mary Wroth

Mezi další generaci autorů, kteří následovali Sidneyho vzor, patří Mary Wroth, dcera Roberta Sidneyho. Pro Sidneyho intelektuální kruh je zásadní především její vlastní literární tvorba, která úzce navazuje na Sidneyho. V této části se budu zabývat její prací, jako dílem první ženské anglické autorky romance, *The Countess of Montgomery's Urania* a souboru sonetů *Pamphilia to Amphilanthus*.

8.1 Život a manželství

Mary Wroth se narodila jako Mary Sidney okolo roku 1587 a byla nejstarší dcerou Roberta Sidneyho. Je považována za nejvýznamnější ženskou autorku jakobínské éry a současně za jednu z nejvíce inovativních. Rodinné sídlo Roberta Sidneyho bylo v Penshurstu, ale kvůli jeho dlouhodobým povinnostem ve Flushingu Mary Wroth své mládí trávila přechodně v Penshurstu, u Mary Sidney ve Wiltonu a částečně i ve Flushingu. Především čas strávený u Mary Sidney ve Wiltonu lze považovat za zásadní pro její budoucí tvorbu.³¹⁵

V září roku 1604 si vzala Roberta Wrotha. Manželství však nelze považovat za šťastné. V době jejího sňatku bylo Mary Wroth sedmnáct let.³¹⁶ Robert Wroth zemřel deset let po jejich sňatku. Jejich syn James se narodil pouze měsíc před jeho smrtí a zemřel o dva roky později. Po smrti svého manžela zdědila Mary Wroth značné množství jeho dluhů. Robert Wroth však nikdy nebyl nejdůležitějším mužem v jejím životě. Po jeho smrti se plně projevil vztah k jejímu bratranci Williamu Herbertovi, který byl pravděpodobně otcem jejího syna a dcery, nejspíše dvojčat, které se narodily okolo roku 1624. William Herbert se se svou první ženou Mary Talbot oženil tři

³¹⁵ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 6.

³¹⁶ Tamtéž, s. 9.

měsíce po uzavření sňatku Mary Wroth s Robertem Wrothem. Herbert zastával významnou pozici jako lord komoří a měl značný vliv u dvora.³¹⁷

Již v období svého prvního manželství Mary Wroth trávila vlnou část svého času u dvora, kde se mimo jiné seznámila s Benem Jonsonem a později se stala jeho patronkou.³¹⁸ Jonson pro ni napsal sonet *A Sonnet, to the Noble Lady, the Lady Mary Wroth*. Johnson Mary Wroth opěvuje a věnuje jí svou komedii *The Alchemist* a označuje ji za jednu z jeho hlavních inspiračních zdrojů.³¹⁹ Mary Wroth zemřela okolo roku 1653 a s ní i rodinný literární odkaz rodiny Sidney. Další generace v rodině měla pouze politický vliv.³²⁰

8.2 Literární tvorba

Mary Wroth se ve své literární činnosti vždy identifikovala jako Sidney. Následovala tak vzor svého mrtvého strýce, otce a své tety Mary Sidney.³²¹ Mary Wroth se inspirovala především příkladem Mary Sidney, u které strávila podstatnou část svého dětství. Skutečnost, že se Mary Sidney dokázala prosadit v literární tvorbě dominované mužskými autory, pravděpodobně značně napomohla budoucí tvorbě Mary Wroth.³²² Podle Mary Wroth si Mary Sidney zaslouží stejný obdiv, jakému se dostávalo jejímu bratrovi.³²³

Mary Wroth je stejně jako Mary Sidney důkazem toho, že ženy mohly být i v tomto období autorkami, ne pouze čtenářkami.³²⁴ Její dílo má hned několik přívlastků první. Její dílo *The Countess of Montgomery's Urania* je první romancí napsanou anglickou

³¹⁷ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 10, 17, 21.

³¹⁸ Tamtéž, s. 9.

³¹⁹ Ben Johnson. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 1438, 1452.

³²⁰ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 336.

³²¹ Tamtéž, s. 1451.

³²² Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 7.

³²³ Introduction. In: HANNAY - Margaret P., KINNAMON - Noel J., BRENNAN, Michael G. *Selected works of Mary Sidney Herbert, Countess of Pembroke*, s. 20.

³²⁴ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 7.

ženou. Stejně tak byl i soubor sonetů *Pamphilia to Amphilanthus* prvním napsaným anglickou ženou a dalším prvenstvím je i divadelní hra *Love's Victory*. Nejvýznamnější díla Mary Wroth vznikla mezi roky 1616-1620.³²⁵

V jejím díle je možné nalézt znatelnou spojitost mezi rodinnými vazbami, které ji provázely celým životem. Množství postav, které se v jejím díle objevují, jsou stíny skutečných osobností. Jak již bylo zmíněno, Mary Wroth našla svou inspiraci k psaní nejspíše u své tety. Měla tak jedinečnou možnost stát se literárním dědicem Mary Sidney, ale místo toho se rozhodla psát v podobném duchu jako Philip Sidney a následovat jeho příklad. *The Countess of Montgomery's Urania* je literární odpovědí na Sidneyho *The Countess of Pembroke's Arcadia*. Stejnou paralelu je pak možné nalézt mezi Sidneyho *Astrofelem a Stellou* a jejím souborem sonetů *Pamphilia to Amphilanthus*. Mary Wroth však otrocky nenapodobuje Sidneyho styl psaní, místo toho vytváří svůj vlastní svět. *Uranie* není Sidneyho imitací, ale dílem, které mu vzdává hold. To vše i přes skutečnost, že Philip Sidney zemřel dlouhých osmnáct let před jejím narozením.³²⁶ Třemi zásadními body její tvorby jsou nekonečnost, spojitost mezi fikcí a realitou a napodobování Sidneyho příkladu. Stejně jako její současníci i Mary Wroth velice dobře rozuměla významu rétoriky.³²⁷

Mary Wroth ve svém díle stejně jako Sidney využívá prvky skutečných osobností ze svého okolí. Stínování jejích postav je zřetelné. Mary Wroth je Pamphilií, William Herbert reprezentuje Amphilanta, který byl bratrancem Pamphilie, tak jako byl William Herbert skutečným bratrancem Mary Wroth. Stejně tak matka Amphilanta, která je zdatnou básnířkou odkazuje na Mary Sidney, skutečnou matku Williama Herberta. Pamphilia je jako Mary Wroth nejstarší dcerou v rodině a její tři mladší sourozenci taktéž kopírují jména jejího skutečného bratra a dvou mladších sester. Bratr Pamphilie se jmenuje Rosindy, napodobující bratra Roberta Sidneyho. Sestry se jmenují Bardariana a Philistella, kopírující jména Barbara a Philip.

³²⁵ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 2, 10.

³²⁶ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 287.

³²⁷ Tamtéž, s. 320, 331.

Mary Wroth ve svém díle také poukazuje na významné soudobé události. Ukazuje zde ženskou schopnost vládnout, především pak u Pamphilie, která reprezentuje silnou osobnost. Současně také poukazuje na hrozby, které ženám hrozí od opačného pohlaví. Wroth stejně jako Sidney odkazuje na skutečné soudobé události, jakými je například vliv otomanských Turků v Evropě, téma, které se objevuje i v Sidneyho díle *Astrofel a Stella*.³²⁸ Není sporu o tom, že Sidneyho *Arcadie* inspirovala i Mary Wroth a její *Uranii*.³²⁹ *Countess of Montgomery's Urania* byla vydána roku 1621. Druhá část díla s názvem *The Second Part of the Countess of Montgomery's Urania* vyšla až roku 1999.³³⁰

The Countess of Montgomery's Urania je rozsáhlá romance obsahující více než padesát básní. *Pamphilia to Amphilanthus* je soubor sto tří sonetů a písní.³³¹ Tématy *Uranie* jsou zapovězená láska a šťastná znovushledání. Dílo je stejně tak sofistikované, jako provokativní.³³² Kniha je sice fikcí, ale stejně jako v díle Philipa Sidneyho se v něm do určité míry zrcadlí realita. *Uranie* je dílem milostným, ale stejně tak i politickým. Objevuje se zde tematika soudobé monarchie, vztahu mezi západní a východní civilizací. Na rozdíl od Sidneyho má však její práce magické prvky.³³³ Situace a morální hodnoty běžně vztažené na mužské hrdiny Wroth aplikovala na ženské postavy.³³⁴

Romance byla nejrozšířenějším druhem literatury, jak ve veršované, tak i prozaické formě. Klasické romances zpravidla končí šťastným manželstvím.³³⁵ Množství jejich postav bylo také básníky. Především ženy v díle jsou lepšími básníky než muži a píší mnohem větší množství děl. *Uranie* se zaměřuje i na soudobé politické události.

³²⁸ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 9. 14-16, 18.

³²⁹ Sir Philip Sidney. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 948.

³³⁰ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 1, 3.

³³¹ Mary Wroth. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 1451.

³³² Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) Mary Wroth. *The Countess of Montgomery's Urania*, s. 1.

³³³ Tamtéž, s. 1, 2.

³³⁴ Mary Wroth. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 1451.

³³⁵ Tamtéž, s. A70.

Příkladem je nebezpečí, které v té době Evropě hrozilo z východu a vnitřních záležitostí, které by mohly zničit anglickou monarchii. Hlavním prvkem jejího díla je však *Uranie* samotná, jako dílo dokazující, že ženské autorky mohou být úspěšné. Láska, politická situace a ženské autorství jsou tři stěžejní prvky jejího díla. Další podobností s Philipem Sidneyem je i nedokončení jejího díla. Jak první tak i druhá verze *Uranie* končí v polovině věty.³³⁶

Uranie do jisté míry boří klasickou strukturu příběhů romancí. Její hrdinky jsou zapleteny do milostných vztahů i mimo manželství. Muži se v jejím díle vyznačují nestálostí. Pravé morální hodnoty vnímá Mary Wroth ve snaze najít pravé emoce i proti společenskému tlaku. Prostředí nenapodobuje Sidneyho *Arcadii* ani soudobou Anglii, ale probíhající mocenský vliv mezi Evropou a Asií.³³⁷ Podobně jako Sidneyho díla i Mary Wroth do jisté míry chybí ukončení jejího díla. Obě části *Uranie* končí v polovině věty. Tato skutečnost byla nejspíše záměrná. Láska mezi Pamphilií a Amphilanthem je nekonečná a plná zvrátů. V jejím díle z konců vyvstávají nové začátky. Mary Sidney byla především autorkou, která dokončila Sidneyho dílo, Mary Wroth vytváří originální práce, které reflektují jejího mrtvého strýce a do značné míry jej zrcadlí.³³⁸

Podle získaných informací lze konstatovat, že Mary Wroth se prosadila jako první úspěšná anglická ženská autorka romancí a sonetů mezi které patří díla *Uranie*, *Pamphilia to Amphilantus*. Stejně jako její teta Mary Sidney se i Mary Wroth literárně identifikovala jako Sidney. Jak již bylo zmíněno, stínování Sidneyho díla je významnou složkou díla Mary Wroth. Názvy jejích prací a jména postav do značné míry napodobují Philipa Sidneyho. Přestože odkaz Philipa Sidneyho byl během jejího života živý, pro účely této práce jsem ji zařadil do vnější části intelektuálního kruhu jejího strýce.

³³⁶ Introduction. In: LAMB, Mary Ellen (ed.) *Mary Wroth. The Countess of Montgomery's Urania*, s. 3, 4.

³³⁷ Mary Wroth. In: GREENBLATT, Stephen (ed.). *The Norton Anthology of English Literature*, s. 1451.

³³⁸ ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary response to Sir Philip Sidney*, s. 301, 318.

9 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zkoumat postavu Philipa Sidneyho, vymezit jeho nejbližší intelektuální okruh, společenské i literární osobnosti, které do něj patřily a následnou reakci na jeho dílo.

Dále bylo záměrem práce nalézt faktory, jakými Sidneyho tvorba ovlivnila soudobé literární autory, anglickou společnost a jeho následovníky. Kromě Sidneyho jsem se zabýval i tvorbou dalších pěti autorů zejména z jeho rodiny a blízkého okruhu přátel. První část práce představila Anglii a anglickou společnost za vlády Alžběty I. a byla do značné míry zaměřena i na národní vazby a vývoj anglického jazyka, které jsou podstatné pro Sidneyho i Spenserovu literární tvorbu. V období Sidneyho tvorby a vlády Alžběty I. došlo v Anglii k významnému obratu jak ve společnosti, tak i v církevní struktuře země. Sidney a Spenser byli osobnostmi, které v tomto období podpořily rozvoj anglického jazyka a napomohly tak vývoji národní kultury.

Nejvýznamnější část práce byla věnována osobě Philipa Sidneyho. V první části této kapitoly jsem se zaměřil na Sidneyho život a jeho intelektuální zázemí. Sidney byl do značné míry inspirován prostředím jak anglických, tak i kontinentálních intelektuálů. Stejnou roli v rozvoji jeho osobnosti sehrál i jeho rodinný okruh a kontakty získané u anglického dvora. Podstatnou část práce tvořil rozbor Sidneyho *Obrany poezie* jako prvního ustáleného díla věnujícího se anglické poetice. Sidneyho dílo je emotivní, napsané v relativně krátkém časovém úseku. *Obrana poezie* je dílem poetickým, jeho hlavní síla je však v rétorické struktuře. Sidney je inspirován antickými vzory a pokouší se stanovit pozici anglické poezie v kontextu té kontinentální. Vyzdvihuje také kvality anglického jazyka, který považuje za nejvhodnější pro poezii. Dalším Sidneyho dílem, kterému jsem se věnoval, je *Astrofel a Stella*. Toto dílo je prvním ze souborů sonetů napsaných v alžbětinském období. Je současně dílem, ve kterém je možné nejvýrazněji sledovat Sidneyho osobní emoce. Dílo bylo napsáno pro ženu, která v té době byla vdaná za jiného muže. *Astrofel a Stella* se pyšní především svou propracovanou strukturou.

Záměrem práce bylo také objasnit, jakým způsobem se formoval Sidneyho intelektuální kruh a v jakých ohledech jsou pro něj jednotlivé osobnosti podstatné. První autorkou, na kterou jsem se zaměřil, je Mary Sidney. Ta je pro Sidneyho odkaz zásadní tím, že je nejvýznamnějším dědičkou Sidneyho literárního díla a díky ní je nám jeho práce přístupná v podobě, v jaké je možné jej nyní sledovat. Zásluha Mary Sidney je především ve snaze o dokončení jeho díla. Pod její záštitou vyšla jedna z verzí *The Countess of Pembroke's Arcadia*, kterou Sidney vytvořil na její počest. Postarala se také o dokončení Sidneyho biblických *Žalmů*, které jsou dnes považovány za nejvýznamnější dílo její literární tvorby. V roce 1598 vydala Sidneyho souborné dílo, vyjma *Žalmů*, které se do tisku za jejího života nedostaly. Kromě dokončení Sidneyho díla se věnovala i vlastní básnické tvorbě a překladatelské činnosti. Úctu svému bratrovi poté vzdala v básni *To the Angel Spirit of the Most Excellent Sir Philip Sidney*.

Druhým autorem, na kterého jsem se v této práci zaměřil, je Fulke Greville. Greville byl Sidneyho celoživotním přítelem a společně s Mary Sidney hlavním dědicem jeho literárního díla a života. Ona se postarala o jeho literární odkaz, Greville o jeho legendární status jako ukázkového dvořana. Současně je významný tím, že v jeho práci můžeme sledovat v největší míře, jak byla vnímána Sidneyho osobnost jeho blízkými. Greville je autorem díla *Life of Sir Philip Sidney*. Je sice otázkou, jestli je jeho Sidney skutečný nebo zidealizovaný, jeho osobnost však dnes můžeme vnímat právě očima Grevilla. Vzhledem k faktu, že kniha věnovaná Sidneymu byla napsána více než třicet let po jeho smrti, je nutno brát jeho obraz Sidneyho s nadhledem. Greville sám za svého života žádná ze svých děl nevydal. Dále jsem se zaměřil na Sidneyho bratra Roberta Sidneyho, jehož životní dráha do značné míry odpovídá té, kterou se vydal jeho starší bratr. Robert Sidney reprezentuje na rozdíl od ostatních zmíněných osobností především Sidneyho společenský odkaz a ukazuje, že vliv jeho bratra nebyl pouze literární. Stejně jako Philip Sidney se vydal na kontinent pod záštitou Huberta Langueta a po smrti bratra převzal jeho pozici ve Flushingu. Na rozdíl od Philipa Sidneyho se však dočkal významných titulů již za svého života. Jeho vlastní básnická tvorba byla objevena až v průběhu 20. století. Je překvapivé, že Robert Sidney ve svých básních na rozdíl od ostatních autorů, kteří s mrtvým Sidneyem vedou dialog, se svým bratrem komunikuje jen minimálně.

První osobností ze Sidneyho vnějšího intelektuálního okruhu je Edmund Spenser, na kterého jsem se zaměřil především kvůli jeho vlivu na anglický jazyk a národní kulturu, to vše ve srovnání se Sidneyem samotným. Spenser se stejně jako Sidney zabýval anglickou poezií a na rozdíl od Sidneyho bylo primárním cílem jeho práce díla vydávat. Dalším rozdílem byla skutečnost, že zatímco Sidney se snažil posouvat anglický jazyk kupředu, Spenser zvolil archaický jazyk po Chaucerově vzoru. V těchto ohledech se se Sidneyem odlišují. Oba autoři však mají společnou snahu o rozvoj anglického jazyka. Spenser vzdával hold anglickému národu a královně. Sidneymu věnoval své dílo *The Shepherds Calender* a dalším z jeho významných literárních úspěchů je pastýřská romance *The Faerie Queene*. Na rozdíl od většiny autorů, kteří po Sidneyho smrti psali na jeho osobu oslavná díla, jej Spenser osobně znal. Jako další autorku ze Sidneyho vnějšího kruhu jsem zvolil Mary Wroth, dceru Roberta Sidneyho, která Sidneyho literární odkaz a rodinné jméno přenesla i na další generaci autorů. Mary Wroth se již během svého života prosadila jako ženská autorka v prostředí dominovaném muži. Mezi její díla patří romance *The Countess of Montgomery's Urania* a souboru sonetů *Pamphilia to Amphilanthus*. Postavy v jejich pracích jsou nápodobou skutečných osobností anglické společnosti i jejího osobního života. Mary Wroth zemřela v polovině 50. let 17. století jako poslední Sidneyho literární dědic v rodině.

Sidneyho život a literární tvorba jsou plné nedokončeného. Jeho následovníci s ním vedou dialog a snaží se o ukončení jeho díla, více či méně úspěšně. Při zpětném pohledu na tuto práci vnímám za pozoruhodné, jak velké množství osobností bylo možné nalézt v jediném okruhu rodiny a blízkých přátel Philipa Sidneyho a o kolik přívlastků „první“ v rámci anglické literatury se postarali. Intelektuální kruh, který jej obklopoval, plnil množství rozličných aspektů. Mary Sidney je autorkou, která se pokouší uzavřít Sidneyho nedokončené dílo, Fulke Greville je autorem, který nám představuje Sidneyho osobnost a vyrovnává se s jeho smrtí. Robert Sidney je následovníkem společenského života svého bratra. Edmund Spenser je postava, jež se snaží stejně jako Sidney pozvednout anglický jazyk. Mary Wroth reprezentuje osobnost, která přenáší Sidneyho odkaz na další generaci autorů.

Sidneyho kult osobnosti se formoval již během jeho života jak jeho zahraniční cestou, tak kontakty s významnými anglickými i kontinentálními intelektuály. Sidneyho intelektuální okruh obsahoval literární autory, humanistické osobnosti i významné státníky. Sidneyho vlastní literární tvorba se stala příkladem pro další generace autorů a tím přispěl i rozvoji národního jazyka.

Závěrem lze vyjádřit, že Sidneyho odkaz je znatelný v mnoha aspektech, mezi které patří především rozvoj anglické literatury, národního jazyka a také jeho společenský vliv. Intelektuální kruh, který se okolo Sidneyho zformoval, se také projevil v různých ohledech. Jeho dílo inspirovalo autory v oblastech teorie básnictví a básnické tvorby jako celku. Sidney, který ve své *Obraně poezie* vyzdvihuje nápodobu, se sám stal tím, kdo byl napodobován. Snaha o dokončení jeho díla byla znatelná nejen u blízké rodiny a přátel, ale i u mnoha následovníků v nadcházejících stoletích.

10 SEZNAM LITERATURY:

ALEXANDER, Gavin (ed.) *Sidney's The Defence of Poesy' and Selected Renaissance Literary Criticism*. London: Penguin Books, 2004. ISBN-13: 978-0141439389.

ALEXANDER, Gavin. *Writing after Sidney: The Literary Response to Sir Philip Sidney 1586-1640*. Oxford University Press: Oxford – New York, 2010. ISBN-13: 978-0199285471.

ARISTOTELES. *Poetika*. Přel. František Groh. Praha: GRYP, 1993. ISBN 80-85829-01-0.

BEJBLÍK, Alois – HORNÁT, Jaroslav – LUKEŠ, Milan. *Alžbětinské divadlo: Shakespearovi předchůdci*. Praha : Odeon, 1978.

DUNCAN-JONES, Katherine (ed.) *Sir Philip Sidney, courtier poet*. New Haven: Yale University Press, 1991. ISBN 0-300-05099-2.

DRABBLE, Margaret (ed.). *The Oxford Companion to English Literature*. ISBN 0-19-866244-0.

GREENBLATT, Stephen (ed.) *The Norton Anthology of English literature*. W. W. Norton and Company : New York, 2006. ISBN 0-393-92715-6.

HANNAY, Margaret P. – KINNAMON, Noel J. – BRENNAN, Michael G. (eds.) *Selected Works of Mary Sidney Herbert Countess of Pembroke*. Tempe: Arizona Center for Medieval and Renaissance Studies, 2005. ISBN 0-86698-333-3.

HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to The Sidneys, 1500-1700 Vol. 1*. Abingdon nad Temží: Routledge, 2017. ISBN 978-1-4094-5038-2.

HANNAY, Margaret P. (ed.) – BRENNAN, Michael G. – LAMB, Mary Ellen. *The Ashgate Research Companion to The Sidneys, 1500-1700 Vol. 2*. Abingdon nad Temží: Routledge, 2017. ISBN 978-14094-5038-2.

HELGERSON, Richard. *Forms of Nationhood. The Elizabethian Writing of England.* Chicago and London : The University of Chicago Press, 1994. ISBN 0-226-32634-9.

JOHNSON, Paul. *Dějiny anglického národa.* Řevnice : Rozmluvy, 2002. ISBN 80-85336-36-7.

KASTNEROVÁ, Martina. *Profesionalizace literární kultury : alžbětinská poetika jako součást komplexu renesančního vědění.* Červený Kostelec : Pavel Mervart, 2016. ISBN 978-80-7465-203-5.

KERMODE. *Age of Shakespeare.* New York : Modern library, 2005. ISBN 978-0812974331.

KUIN, Roger. *The correspondence of Sir Philip Sidney.* Oxford: Oxford University Press, 2012. ISBN 978-0-19-964540-4.

LAMB, Mary Ellen (ed.) *Mary Wroth. The Countess of Montgomery's Urania.* Tempe: Arizona Center for Medieval and Renaissance Studies, 2011. ISBN 978-0-86698-451-5.

NUTTALL, Anthony David. *Why does tragedy give pleasure?* New York: Oxford University Press, 2003. ISBN 0-19-818766-1.

OSBORN, James M. *Young Philip Sidney, 1572-1577.* New Haven: Yale University Press, 1972. ISBN 0-300-01443-0.

SIDNEY, Philip. *Astrofel a Stella.* Přel. Alois Bejblík a Gustav Francel. Praha : Odeon, 1987.

STEWART, Alan. *Close Readers : Humanism and Sodomy in Early Modern England.* Princeton : Princeton University Press, 1997. ISBN 978-0691011653.

STILLMAN, Robert. E. *Philip Sidney and the Poetics of Renaissance Cosmopolitanism.* Aldershot : Ashgate, 2008. ISBN 978-0754663690.

11 RESUMÉ:

The purpose of the diploma thesis *Intellectual Circle of Philip Sidney* is to follow Elizabethian age, life and work of Philip Sidney and his close family and friends. Main goal of this work is to find how was Sidney intellectually and socially shaped and how not only his followers, but the English society as a whole reacted to his life and death.

This work is divided into seven Chapters. First chapter is dedicated to Elizabethian age and the development of English society and changes in religious structure of England. Second chapter follows life and work of Philip Sidney, mainly his poetic work *The Defence of Poesy* and a set of sonnets called *Astrofil and Stella*. Another part of this work is dedicated to Mary Sidney as one of the main followers of Sidneys work. Next person which I decided to follow is Edmund Spenser as someone who had the same goal as Sidney to raise the standart of English language. Next author which I dedicated a part of this work is Mary Wroth as the first englishwoman to write romance and sonnets. The part about Robert Sidney is mainly focused on his social following of his older brother as well as his own poetry. The final person included in this work is Fulke Greville as a biographer of Sidneys life.